

OMGEVINGS

AGENDA

The word 'AGENDA' is rendered in large, white, sans-serif capital letters. The letter 'A' is partially overlaid by a green arrow pointing upwards and to the right, with a grey road-like texture on its left side. The letter 'G' contains a small illustration of a city skyline with orange buildings and green trees. The letter 'E' features a blue wind turbine on a green hill. The letter 'N' has a green hill with a blue sky above it. The letter 'D' is partially overlaid by a green and blue landscape with a blue sky. The letter 'A' is partially overlaid by a blue and green landscape with a blue sky.

DOETINCHEM

VOORWOORD

"Vóór Corona" zijn we met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in gesprek gegaan om te komen tot een omgevingsvisie. In 2019 heeft de gemeenteraad het Koersdocument Omgevingswet vastgesteld en dat was de basis voor onze verkenningen.

We zijn aan de slag gegaan met het zogenaamde ontwerpend onderzoek. In elf tijdelijke deelgebieden hebben we bekeken wat de kwaliteiten zijn, waar verbeterpunten liggen en besproken wat de mensen uit de gebieden eigenlijk vinden van hun directe omgeving. Welke kansen zien zij en waar zouden zij mee aan de slag willen? We hebben dat samen met zes externe procesleiders, landschapsarchitecten, stedenbouwkundigen en planologen gedaan die ondersteund werden door onze eigen vak ambtenaren.

Heel bewust hebben we de deelvisies ongecensureerd gepubliceerd, in de wetenschap dat in het ene deelgebied meer en in het andere gebied minder mensen betrokken waren of in staat waren om op dat moment mee te doen. Het zijn elf prachtige producten geworden waar onze organisatie dagelijks al haar voordeel mee doet. De deelvisies zijn rijk aan ideeën voor nu en voor de toekomst en zijn waardevol of het nu gaat om ingrepen op straat, wijk of gemeentelijk niveau.

De omgevingsvisie gaat over de hele gemeente. Dat betekent dat de omgevingsvisie de grote lijnen aangeeft. De omgevingsvisie gaat niet over de stoeptegels of over één gebouw maar over de ruimtelijke vraagstukken die invloed hebben op onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Wat willen we in onze gemeente op het gebied van groen? Hoe behouden we de kwaliteiten van ons buitengebied en hoe versterken we onze economie? De omgevingsvisie geeft de richting aan op dit soort vraagstukken. Niet alle uitkomsten van de deelvisies passen in een visie van dat schaalniveau. Afgezien daarvan was ons huiswerk met de oplevering van de deelvisies nog niet gedaan.

In de afgelopen periode hebben we de uitkomsten van het ontwerp onderzoek naast bestaand beleid gelegd en gekeken naar diverse ontwikkelingen om ons heen. We zagen dat

niet alle onderwerpen in alle gebieden aan bod waren gekomen, en hebben dus gekeken waar nog aanvullingen nodig waren. Het was niet "een nietje er door en klaar".

Daar kwam uiteraard nog bij dat er het een en ander gebeurde, in Doetinchem en in de rest van de wereld. De coronacrisis heeft invloed gehad op onze werkprocessen, maar lijkt ook een effect te hebben op de lange termijn. De trend is meer thuiswerken, meer behoefte aan groen, beweging en producten die in de nabijheid zijn geproduceerd. Er komt een post-corona tijdperk aan wat om nieuwe inzichten vraagt.

Daarnaast heeft het gemeentebestuur de ambitie uitgesproken om Doetinchem door te laten groeien tot 70.000 inwoners in 2036, het jaar waarin de gemeente 800 jaar stadsrechten heeft. We beschouwen de kans om te groeien als een belangrijke impuls voor de toekomstbestendigheid van onze gemeente. Zo kunnen we er voor zorgen dat we straks voldoende jonge, werkende mensen in huis hebben en kunnen we blijven beschikken over goede voorzieningen voor alle inwoners en ondernemers. En dan zijn er ook nog allerlei actuele ontwikkelingen op het vlak van duurzaamheid, energieopwekking en klimaat. Dingen waar we niet om heen kunnen en die we ook graag oppakken als kans om omgevingskwali-

teiten te behouden en te verbeteren. Reagerend op al deze dynamiek, hebben we besloten nog even te wachten met het vaststellen van een omgevingsvisie. In plaats daarvan ligt er nu een omgevingsagenda voor die de basis vormt voor het opstellen van een omgevingsvisie. Wij wensen u veel lees- en kijkplezier en hopen dat u met de benoemde opgaven in de hand, met ons mee wilt denken hoe we de volgende stappen kunnen zetten.

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Doetinchem,

Ingrid Lambregts, wethouder
Ruimtelijke Ordening

INLEIDING

In 2022 treedt de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet gaat over de fysieke leefomgeving en alles wat hierop van invloed kan zijn. Als we het hebben over de fysieke leefomgeving, dan hebben we het over alles wat zichtbaar is in onze gemeente: gebouwen, wegen, bossen, weilanden, enzovoorts. Onderdeel van de Omgevingswet is dat iedere gemeente een omgevingsvisie opstelt. De omgevingsvisie bepaalt welke mogelijkheden er zijn voor onze leefomgeving. Waar willen we ruimte voor groen en natuur? Waar is ruimte voor recreëren, voor woningbouw, voor opwekking van duurzame energie? Het is het basisdocument dat ten grondslag ligt aan de ruimtelijke mogelijkheden in onze leefomgeving. Een integrale langetermijnvisie, verplicht en zelfbindend voor het gemeentebestuur.

Als kader voor de omgevingsvisie hebben wij in 2019 het Koersdocument Omgevingsvisie vastgesteld. Op weg naar een omgevingsvisie, is besloten eerst een omgevingsagenda op te stellen. Deze omgevingsagenda ligt nu voor. De omgevingsagenda is de springplank naar de omgevingsvisie. In de omgevingsagenda benoemen we de kansen en de opgaven voor onze gemeente. We benoemen welke thema's we onderscheiden als we het hebben over onze leefomgeving. En, we geven een verantwoording hoe is omgegaan met de reacties uit de samenleving tot nu toe. Opgehaald tijdens het ontwerpend onderzoek.

In het kader van "Doetinchem 2036" is in juni 2021 de Doetinchemse Toekomst3Daagse georganiseerd. Inwoners, ondernemers en jongeren inspireerden elkaar in online sessies wat prachtige input opleverde voor deze omgevingsagenda. De inbreng is terug te vinden in quotes bij de opgaven.

Thema's in de omgevingsagenda

De themabeschrijvingen geven de kernkwaliteiten van onze gemeente weer. We schetsen de actualiteit: hoe staat het er voor, waar werken we aan, maar we benoemen ook aandachtspunten en kansen. Onze ambities zijn nadrukkelijk voelbaar in deze teksten. En we gaan bij ieder thema in op de kansen om samen te werken, als inwoners onder elkaar, met organisaties, belangengroeperingen en met de gemeente als partner. De kansen zijn genoteerd op de kansenkaarten.

Opgaven in de omgevingsagenda

De opgaven maken duidelijk waar onze prioriteiten liggen. Het zijn er nog heel veel. In het vervolgtraject van omgevingsagenda naar omgevingsvisie moeten we opnieuw prioriteren. We kunnen niet alles tegelijk en dat hoeft ook niet. Verdere uitwerking moet duidelijk maken hoe we komen tot concrete realisatie van de opgaven en uitwerking voor de omgevingsvisie. Het is goed denkbaar dat we straks een omgevingsvisie in delen gaan vaststellen en dat hij

daarna ook weer op onderdelen kan worden bijgewerkt als de toekomst daar om vraagt. Wij lopen daarmee vooruit op de gewenste dynamiek van een omgevingsvisie. Anders dan voorheen het geval was met de Structuurvisie Doetinchem 2030 benoemt de Omgevingswet de omgevingsvisie als een dynamisch document.

Van omgevingsagenda naar omgevingsvisie doen we samen

De uitwerking en prioritering van de omgevingsagenda doen we opnieuw in samenwerking met betrokkenen. Dat zal niet voor iedere opgave op dezelfde manier werken. We zullen aftasten wat we voor elkaar kunnen betekenen. Wij dagen een ieder uit de opgaven tot zich te nemen en te "kauwen" op de kansen zodat we in gezamenlijkheid snel aan de slag kunnen. Want we zien de omgevingsagenda echt als een werkdocument waar we met elkaar mee aan de slag moeten.

INHOUDSOPGAVE

OPGAVEN

8

10

DOETINCHEM GROEIT
DOETINCHEM KIEST
DOETINCHEM BLOEIT
DOETINCHEM BRUIST
DOETINCHEM LEEFT

10
18
24
30
36

KANSEN

42

44

WERKGEMEENTE MET RUIMTE VOOR
TALENT EN INNOVATIE
KANSENKAART

50

52

MENSEN EN ONTMOETEN
KANSENKAART

58

60

BUITENGEBIED IN BALANS
KANSENKAART

66

78

WOONGEMEENTE VOOR IEDEREEN
KANSENKAART

84

OPGAVEN

Juist de verschillen tussen stad Doetinchem, en de mooie dorpen Gaanderen en Wehl, zorgen voor verbinding door naar elkaar te luisteren en elkaar te inspireren. De eigenheid, het DNA van de drie plekken maakt het geheel bijzonder

Inwoner Ingeborg van der Oord tijdens Toekomst3Daagse

We formuleren in deze omgevingsagenda vijf opgaven :

- **DOETINCHEM GROEIT**
- **DOETINCHEM KIEST**
- **DOETINCHEM BLOEIT**
- **DOETINCHEM BRUIST**
- **DOETINCHEM LEEFT**

Iedere opgave is beschreven vanuit een bepaalde invalshoek: de groeiopgave (meer inwoners), economische perspectieven, de rol van Doetinchem als centrumgemeente, het veelzijdige gebruik van het landelijk gebied en de leefbaarheid. Tegelijkertijd proberen we in iedere opgave dwarsverbanden aan te brengen met de andere opgaven.

Zo kun je geen bouwplannen maken, zonder over verduurzaming na te denken. Insteken op economische perspectieven, betekent dat je nadenkt over veranderend gedrag van consumenten, maar ook over bijvoorbeeld klimaatadaptatie. Het sturen op de aantrekkelijkheid van

de gemeente voor de heel Achterhoek en toeristen uit andere regio's, heeft ook consequenties voor bewoners van een gebied. En leefbaarheid is een heel breed begrip. In de opgave Doetinchem leeft komt er van alles bij elkaar: groen en milieu, beweging, voorzieningen, cultuur, maar ook klimaat en verduurzaming. Kiezen doen we natuurlijk in alle opgaven, maar in het landelijk gebied komt een veelheid van functies bij elkaar die er toe dwingt om keuzes te maken. Koppelkansen is een belangrijk begrip in alle opgaven. We geloven dat het combineren van functies ons zal helpen om kwaliteiten te behouden en tegelijkertijd door te groeien naar een toekomstbestendig Doetinchem waarin de eigenheid van het landelijke gebied, de dorpen en de stad herkenbaar blijft.

De opgaven kunnen beschouwd worden als ambities die nog verder moeten worden uitgewerkt. Niet alle opgaven zijn al even ver in ontwikkeling. Soms zijn ze te vertalen in een concrete actie naar realisatie, maar soms zijn ze ook een oproep voor meer onderzoek. In dat geval zijn er nog volgstappen nodig. De opgaven maken duidelijk waar onze prioriteiten liggen. Ze schetsen het kader waarbinnen dat moet gebeuren en waarom. We beschrijven hoe wij verder te werk willen gaan om tot een goede omgevingsvisie te komen. En welke rol wij pakken en voor andere partijen zien.

Wij moeten inzetten op het ultieme sociale 'samen-gevoel'. Doetinchem is klein genoeg dat dat nog kan. We zijn echt heel bijzonder als kleine gemeente die zo'n grote regiofunctie heeft.

Ondernemer en inwoner Sjoerd Weikamp tijdens Toekomst3Daagse

DOETINCHEM

Door grenzeloos te denken, vanuit Doetinchem de regio als geheel te beschouwen, kunnen we kansen creëren voor jonge gezinnen en starters.

Ondernemers tijdens Toekomst3Daagse

We moeten onze handen ineen slaan. De toekomst vraagt al onze creativiteit, intelligentie, inleving en betrokkenheid.

Theatermaker Jos Spijkers in zijn vlog voor de Toekomst3Daagse

GROEIT

Doetinchem mag wat internationaler worden, dat is voor de generatie jongeren heel inspirerend. Denk aan studies, stages bij internationale bedrijven of toerisme. Maastricht kan een mooi voorbeeld zijn voor Doetinchem, daar heeft de komst van de universiteit ook een hele mooie ontwikkeling teweeg gebracht.

Jongeren tijdens Toekomst3Daagse

DOETINGCHEM GROEIT

DOETINCHEM GROEIT

Koppelkansen

Onder de vlag "Doetinchem 2036" werken we toe naar een groei van de gemeente naar 70.000 inwoners. Een uitdaging die ons helpt om ook op de lange duur een vitale gemeente te zijn met inwoners uit de verschillende leeftijdsklassen die in Doetinchem hun werk, woning, studiemogelijkheden en uitganggelegenheden vinden. Wij onderzoeken of het genoemde aantal inwoners haalbaar is en wat daarvoor nodig is. Ook willen we graag weten of de groei te combineren is met de zo noodzakelijke ruimtelijke kwaliteit en positieve beleving in de stad, de dorpen, het buitengebied en op de bedrijventerreinen. De groeiambitie heeft namelijk impact, ruimtelijk en sociaal maatschappelijk. De kwaliteit van het groen kan op gespannen voet komen te staan met verdichting of inbreiding binnen de bebouwde kom. Veranderingen in het leefmilieu kunnen door huidige bewoners als bedreigend worden ervaren. Maar de wens om te groeien zorgt ook voor dynamiek. En het op een andere manier bouwen, door te verdichten, biedt zeker ook kansen. Zo kunnen we bijvoorbeeld door transformatie plekken verbeteren die al langer een doorn in het oog zijn vanwege leegstand, achterstallig onderhoud of het gevoel van vergane glorie. We kunnen substantieel vergroenen door de footprint van bebouwing te verklei-

nen en meer de hoogte in te gaan. En we kunnen de aantrekkelijkheid van de gemeente verhogen voor de mensen die zich hier willen vestigen of binnen Doetinchem willen verhuizen. Bijvoorbeeld door nieuwe woonconcepten toe te voegen die aanvullend zijn op het huidige stedelijke en dorpse niveau. Het vinden van nieuwe parkeervoorzieningen, ondergronds, gestapeld of iets meer op afstand, hoort daarbij.

Het is evident dat de groei-behoefte consequenties heeft voor de huidige bewoners. Consequenties èn kansen. Om mee te denken over en te profiteren van verbeteringen in de eigen woonomgeving. Een ontwikkelstrategie moet duidelijk maken hoe de verschillende belangen en doelen bij elkaar kunnen komen. Kwaliteitsbenadering en het zoeken naar koppelkansen moet uitgangspunt zijn zodat er een goede balans ontstaat tussen maatschappelijke waarden en economische uitvoerbaarheid. We richten ons in eerste instantie op groei binnen de bebouwde kom.

Samen werken en verantwoordelijkheden

Ervaring leert dat ingewikkelde transformatieopgaven niet van de grond komen zonder een actieve rol van de gemeente. En zoals we eerder al hebben laten zien, bijvoorbeeld bij de transformatie van de Veentjes

van winkel- naar woongebied, gaan we processen aan waarbij de directe omgeving zo goed mogelijk wordt betrokken. We willen zoveel mogelijk anticiperen op ontwikkelingen, in plaats van alleen maar achteraf toetsen. We zullen daarom maximaal meedenken in opgaven, ook als we geen partij zijn. We beseffen dat het belangrijk is om te voorzien in een goed afwegingskader dat besluitvorming transparant maakt.

Voor alle opgaven, groot en klein, snappen we dat het belangrijk is om als overheid te duiden waar er wel en niet gebouwd kan worden en binnen welke kaders. Het liefst op voorhand. Met de "kansenkaart Doetinchem" woongemeente doen we een eerste aanzet daartoe. De kaart nodigt ontwikkelaars uit om de kans locaties te verkennen. De plekken op de kansen kaarten zijn interessant als potentiële ontwikkelingslocaties omdat ze al over bepaalde waarden (cultuurhistorisch, groen of anderszins) beschikken. We erkennen daarmee het belang dat toevoegingen moeten aansluiten bij de verschillende karakteristieken binnen de gemeente Doetinchem, de eigenheid. De aanwezigheid in de omgeving van aantrekkelijke plekken maken de ontwikkeling van een aantrekkelijk woonmilieu eenvoudiger. Maar net als op andere plekken geldt ook voor deze locaties dat aanvullend onderzoek moet uitwijzen of er uitein-

delijk ook echt gebouwd kan worden en welke koppelkansen er zijn. Daar ligt dus een rol voor de initiatiefnemer. Afstemming met de omgeving is een vanzelfsprekende randvoorwaarde.

Nieuwe uitdagingen

Verdichting en inbreiding in de bebouwde kom stelt ons voor nieuwe uitdagingen in het combineren van functies. We koppelen de ontwikkelingen aan de verduurzamingsopgave die voortvloeit uit het landelijke Klimaatakkoord. We ontwikkelen niet langer op de oude, maar op een nieuwe manier. We transformeren naar een circulaire, energieneutrale en klimaatbestendige woningvoorraad en utiliteitsbouw. Onze bestaande woonvoorraad moet verduurzaamd worden. We gaan over naar aardgasloos wonen. De klimaatadaptatie vraagt om maatregelen in onze openbare ruimte. En er zijn nieuwe voorwaarden hoe om te gaan met onze bodem. Tenslotte vinden we het belangrijk dat de biodiversiteit toeneemt en zetten we in op een gezond leefmilieu en daarmee ook op vergroening. De verduurzamingsopgave biedt veel koppelkansen die ten goede kunnen komen aan de leefomgeving.

Het is nodig om op een nieuwe manier naar onze woonomgeving te kijken. Wij willen veerkrachtige dorpen

en wijken in onze gemeente. De leefbaarheid moet van voldoende niveau zijn en het wijknetwerk gaat daarin een steeds grotere rol spelen. Ook moeten we rekening houden met een vergrijzing van onze bewoners, wat onder andere gevolgen heeft voor de werkgelegenheid, de voorzieningen en de eisen aan woningen en openbare ruimte. We moeten levensloopbestendig bouwen. Het aantrekken van meer jonge gezinnen, starters en studenten kan zorgen voor een nieuwe balans. Door nu te koersen op groei, dwingen we ons zelf om op een andere manier naar de nieuwe uitdagingen te kijken.

Agendapunten

Onder de vlag van *“Doetinchem 2036”* werken we aan een ontwikkelstrategie. Met de ontwikkelstrategie in de hand zullen we de uitnodiging om te ontwikkelen en onder welke voorwaarden duidelijker kunnen schetsen. De strategie gaat onder andere in op de haalbaarheid van belangrijke (lastige) transformatieopgaven in binnenstedelijk verband zoals bijvoorbeeld in het gebied tussen de Terborgseweg en Iseldoks en gebiedsontwikkelingen in de stad en de dorpen. De strategie moet ook inzicht bieden in de aanwezigheid van koppelkansen en positief en uitnodigend zijn in de richting van ontwikkelende partijen. Het onderzoek moet inzicht

telijk maken hoe de resultaten zich verhouden tot de groei-behoefte. Met andere woorden: hoeveel woningen levert het totaalplaatje op uitgaande van het bouwen binnen de bebouwde kom (inbreiding). We doen dat omdat we het belangrijk vinden dat onze uitloopgebieden in takt blijven en beseffen dat het landelijke gebied gebruikt wordt door onze agrarische ondernemers en daarnaast zijn charmes heeft omdat het zich leent voor andere functies dan het binnenstedelijke en de dorpen. Pas als uit onderzoek blijkt dat de groei onvoldoende te realiseren is binnen de bebouwde kom, kan bekeken worden of het mogelijk is om daarbuiten een opgave in te vullen die voor het landelijk gebied ook meerwaarde heeft. Denk aan het verbeteren van de leefbaarheid en het tegengaan van ondermijning. Tenslotte leggen we vast welke verwachtingen er liggen ten aanzien van de inzet van onze partners.

Benadering

Opgaven in het kader van de klimaatverandering, verduurzaming, bodem- en milieubeheer en veiligheid zijn structureel terugkomende toetsingsaspecten voor toekomstige ontwikkelingen. Daarbij uitgaande van een positieve grondhouding (ja, mits). En met het doel om met betreffend project zowel ruimtelijke kwaliteit als maatschappelijke meerwaarde te creëren voor de totale leefomgeving. Wij stellen op voorhand kwaliteitseisen en nemen een proactieve houding in om tot de beste resultaten te komen.

Specifieke onderdelen van de ontwikkelstrategie zijn:

- Wij richten ons op de realisatie van de groeiopgave met oog voor sociaal – maatschappelijke aspecten zoals de leefbaarheid in de wijken en dorpen.
- Wij zorgen ervoor dat daar waar woningen worden toegevoegd, ook basiskwaliteiten worden versterkt of toegevoegd zoals groen, ruimte voor sport en spel en identiteitsrijke plekken.
- Bij inbreiding en transformaties maken wij maximaal gebruik van bestaande infrastructuur.
- Wij stellen randvoorwaarden en kaders op waarbinnen grootschalige ontwikkelingen kunnen worden gerealiseerd en borgen zo onze regierol. Daar waar al goede regelgeving bestaat, handhaven wij die. We zorgen voor een goede balans tussen het stellen van kaders en pragmatiek en vermijden het risico op vertraging door teveel bureaucratie.*
- Wij onderzoeken welke alternatieve warmteoplossing en energiebesparende maatregelen het beste toegepast kan worden in verschillende wijken (transitieviesie warmte).
- Wij onderzoeken welke strategie het beste toegepast kan worden voor energiebesparing, energieopwekking en circulariteit in de bebouwde omgeving.

*We zien verschillen tussen kleine en grotere initiatieven. In beide gevallen willen we profiteren van de huidige dynamiek in de markt en waar mogelijk samen optrekken met de partijen. Er moet sprake blijven van maatwerk. Het is niet reëel om dezelfde eisen te stellen aan grootschalige nieuwbouwprojecten als aan kleinschalige transformatieprojecten zoals bijvoorbeeld het omzetten van een winkel naar een woning.

DOETINGHEM

Geef bestaande bouwsels, zoals schoolgebouwen, boerderijen of het ziekenhuis, een herbestemming, zodanig dat verschillende woonvormen en leeftijdsgroepen er een ecologisch verantwoorde woning kunnen vinden.

Inwoner tijdens Toekomst3Daagse

*De toekomst maken we met dromers, denkers,
durvers en doeners.*

Wendelien Wouters, host van de Toekomst3Daagse

KIEST

DOETINGCHEM KIEST

DOETINCHEM KIEST

Koppelkansen

Het landelijk gebied is van oorsprong het domein van de agrariërs en de gemeente Doetinchem staat achter een goede en gezonde agrarische sector met toekomstperspectief. Tegelijkertijd beseffen we dat ons landschap letterlijk en figuurlijk is veranderd in de loop van de tijd. Het landelijk gebied telt vele spelers en het beroep op de beschikbare ruimte is groot. Wij zien er een kans in om te komen tot meervoudig ruimtegebruik dat recht doet aan de verschillende functies. Dit betekent dat we keuzes moeten maken. Waar rendeert een functie het beste, met welke ondergrond is hij het beste te combineren en welke combinaties leveren samen iets op? We zijn op zoek naar koppelkansen en een ontwikkelstrategie voor de lange termijn. We pionieren, want een standaardpakket is er niet en een vergelijkbare zoektocht vindt overal in het land plaats. We gaan er van uit dat de uitkomsten een meerwaarde zullen opleveren voor de leefbaarheid in het gebied en leiden tot het versterken van bestaande kwaliteiten.

Samenwerken en verantwoordelijkheden

Het werken aan een toekomstbestendig landelijk gebied, kunnen we niet alleen en het is evenmin mogelijk om op alle onderdelen dezelfde rol te ver-

vullen. Soms zullen we als gemeente de regierol pakken. We voelen ons verantwoordelijk als het gaat om grote maatschappelijke opgaven zoals grootschalige energieopwekking, klimaatadaptatie of de toekomst van onze ondernemers in het buitengebied. We beschouwen de agrarische ondernemers als een belangrijke partner, als grootste grondbezitter in het landelijk gebied. Daarnaast zien we ook het belang van recreatieve ondernemers en andere bedrijvigheid. Dan zijn er de partners die belangen hebben in het landelijk gebied op een grotere schaal dan die van Doetinchem alleen. Denk aan het waterschap Rijn en IJssel, Staatsbosbeheer en de provincie Gelderland.

Als gemeente kennen wij het gebied binnen de gemeentegrenzen en hun bewoners en gebruikers meer in detail. Daarom is het belangrijk dat wij als gemeente deelnemer zijn in de projecten van deze partijen om input te kunnen geven en mee te kunnen sturen. En dan zijn er natuurlijk nog de bewoners van het landelijk gebied, of juist van buiten de regio. Mensen die er al jaren wonen en veel details kennen, mensen met goede ideeën die kleinere initiatieven indienen die we vooral moeten faciliteren. We zullen moeten onderzoeken wat we elkaar te bieden hebben. Ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid in

deze. Samen kunnen we voor het landelijk gebied een mooie toekomst creëren.

Nieuwe uitdagingen

Het landelijk gebied is gevarieerd met daaraan gekoppeld specifieke vragen en problemen. De antwoorden zijn dan ook divers. Er zijn gebieden waar conserveren de enige optie is om te voorkomen dat belangrijke waarden verloren gaan. Op andere plekken liggen kansen voor ontwikkeling of transformatie. En in alle gevallen geldt dat de gebruikers van de gebieden voor de uitdaging staan om hun bakens te verzetten en nieuwe wegen te verkennen. Dat kan leiden tot het stoppen met een bedrijf of juist tot een continuering met nieuwe energie en nieuwe aspecten om rekening mee te houden. Zoals een veranderend klimaat, verdroging, en de noodzaak om op een duurzame manier energie op te wekken en biodiversiteit te stimuleren. Maar ook in relatie tot sociale veranderingen zoals de vergrijzing van de bevolking, consequenties voor de zorgomgeving en nieuwe trends in de recreatieve sector.

Agendapunten

Het ontwerp onderzoek in de deelgebieden heeft laten zien wat er van de gemeente Doetinchem verwacht wordt in het landelijk gebied. In de deelgebieden rond de Slangenburg

en Gaanderen hebben deelnemers de behoefte uitgesproken dat de gemeente het voortouw neemt om het vervolggerek te agenderen. Dat gaan we doen. Het deelgebied De Wehlse Broeklanden kent een geschiedenis van samen zoeken, denken en werken aan de juiste oplossingen. Ook daar willen we dus aan de slag. Verkenningen met andere gemeenten en met het waterschap Rijn en IJssel met als doel de Oude IJssel beter te benutten, hebben een bron van inspiratie opgeleverd. Door dit project op te nemen in de omgevingsagenda geven we het belang aan en intensiveren we het proces. Daarnaast staan we garant voor het uitwerken van de *Regionale Energie Strategie* (RES). De RES is een opgave die randvoorwaardelijk is.

We gebruiken de uitkomsten van de deelvisies als startpunt voor de gesprekken rondom de Slangenburg, Gaanderen en de Wehlse Broeklanden en betrekken waar nodig andere overheden bij dit proces. We zien het pionieren in het landelijk gebied onlosmakelijk van ontwikkelingen binnen de bebouwde kom en zullen oog hebben van de belangen over en weer.

Er wordt op regionaal niveau hard gewerkt om te komen tot een visie op klimaatadaptatie met specifieke uitvoeringsplannen per gemeente. Het gaat dan over de verschillende uitingen en gevolgen van droogte, hittestress en wateroverlast. Op dit moment zijn er nog geen besluiten genomen over de uitvoeringsmaatregelen, maar het is duidelijk dat klimaatadaptatie in de gehele gemeente, binnen en buiten de bebouwde kom, een item wordt om rekening mee te houden.

De gemeenteraad heeft op 22 september 2021 de Regionale Energie Strategie 1.0 (RES) vastgesteld. In de

RES 1.0 is het gebied langs de Oude IJssel aan de grens met gemeente Bronckhorst (gebied B) als potentiële windlocatie in Doetinchem opgenomen. Dit gebied is namelijk het enige gebied op Doetinchems grondgebied waar binnen wettelijke normen voldoende ruimte is voor een cluster van windmolens.

Benadering

Daar waar we in een specifiek gebied aan de slag gaan, zullen we aandacht hebben voor de volgende aspecten:

- Het vergroten van de leefbaarheid (denk aan items als ondermijning, wonen, voorzieningen, een gezonde leefomgeving)
- De rol van de landbouw en eventuele transformatie
- Het versterken van de economische dragers (waaronder de agrarische sector, de recreatiesector, maar ook de circulaire economie)
- Het behouden van waardevolle landschappen en de bodemgesteldheid
- Het verbeteren van natuur- en milieuwaarden (waaronder biodiversiteit)
- Klimaatadaptatie
- De opwekking van energie (ook een economische drager)

Klimaatadaptatie is bij uitstek een functie die je kunt koppelen aan andere functies, maar we zijn er ons van bewust dat klimaatadaptatie ook veel ruimte kan vragen en mede bepalend kan zijn voor welke andere functies zich wel of niet kunnen handhaven op een specifieke plek (denk aan de droogteproblematiek). Er wordt gewerkt aan beleid voor dit aspect, maar we kennen ook al mooie voorbeelden binnen de eigen gemeente waaronder de aanpak van het slotenstelsel in De Zumpe.

Ook voor de opwekking van energie in het landelijk gebied geldt dat deze deels te combineren is met andere opgaven. Uiteraard verschillen de koppelkansen afhankelijk van de manier van opwekken. Een windmolenpark zal bijvoorbeeld geen of weinig bebouwing hebben wat natuur, (kringloop-) landbouw of waterberging mogelijk maakt

We gebruiken de uitkomsten van de deelvisies als startpunt voor de gesprekken rondom de Slangenburg, Gaanderen en de Wehlse Broeklanden en betrekken waar nodig andere overheden bij dit proces. We zien het pionieren in het landelijk gebied onlosmakelijk van ontwikkelingen binnen de bebouwde kom en zullen oog hebben van de belangen over en weer.

DOETINCHEM

Als ik de kans kreeg om te werken in een internationaal georiënteerde functie, dan zou ik naar Doetinchem terugkeren.

Student tijdens Toekomst3Daagse

Verbind mensen met elkaar, oud en jong, mensen met kennis en mensen die willen leren. Dat mag ook speels zijn en op onverwachte plekken.

Inwoners tijdens Toekomst3Daagse

BLOEIT

Doetinchem en de Achterhoek zijn het 'nieuwe hip'. Als ondernemer schiet de gunfactor omhoog als je uit deze regio komt.

Ondernemer en inwoner Sjoerd Weikamp tijdens Toekomst3Daagse

DOETINGCHEM BLOEIT

DOETINCHEM BLOEIT

Koppelkansen

Als vervolg op het rapport "Doetinchem Toplocatie Oost" zetten wij verschillende stappen in de richting van een toekomstbestendige economie voor Doetinchem. We zoeken naar koppelkansen om dit te realiseren en te verbinden aan de verduurzamingsopgave die onder andere voortvloeit uit het "Klimaatakkoord": het circulair, energieneutraal en klimaatbestendig maken van de bestaande en nieuwe utiliteitsbouw, bedrijventerreinen en bedrijfsprocessen. Parallel aan de acties om de economie te versterken en de woningbouw te versnellen, willen wij ook de ruimtelijke kwaliteit versterken. Dit komt ten goede aan ons vestigingsklimaat. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de fysieke verschijning van (werk)gebouwen, maar ook aan de groene inbedding van bebouwing. Wij hanteren een planologisch regime voor de uitbreiding van bestaande bedrijven op bestaande bedrijventerreinen (dus inbreiding) en zetten herverkaveling in als instrument om nieuw ruimtebeslag in de groene ruimte te voorkomen. In het landelijk gebied zijn er mogelijkheden voor verbrede landbouw en kan bij stoppende agrarische bedrijven, kleinschalige passende bedrijvigheid mogelijk gemaakt worden. De agrarische sector is een economische bedrijvigheid die ook in de periferie voor veel werkgelegenheid zorgt. Hetzelfde geldt voor de

andere bedrijvigheid in het landelijk gebied (toerisme en vrijetijdsbedrijven). Wij onderzoeken hoe we de verbinding tussen onze (binnen)stad en het omliggende bedrijfsleven kunnen versterken.

In het landelijk gebied zijn er mogelijkheden voor verbrede landbouw en kan bij stoppende agrarische bedrijven, kleinschalige passende bedrijvigheid mogelijk gemaakt worden. De agrarische sector is een economische bedrijvigheid die ook in de periferie voor veel werkgelegenheid zorgt.

Samen werken en verantwoordelijkheden

We zijn als gemeente Doetinchem zelfbewust. Doetinchem is een middelgrote centrumgemeente en landelijk gezien is het bijzonder dat we niet heel dicht bij een grote stad liggen. Dat biedt kansen, evenals onze positie binnen de regio.

We zien ondernemers als gelijkwaardige partners en willen in samenwerking tot een afwegingskader komen met de juiste afwegingscriteria om de vestiging van nieuwe bedrijven te stimuleren. We voeren daar nu al diverse gesprekken voor. Ook willen we een kader opstellen voor de nu al in Doetinchem gevestigde bedrijven. Middels dat kader wordt het mogelijk om te toetsen hoe bedrijven te werk gaan als het gaat om de mate

van verduurzaming, beeldkwaliteit, circulariteit, arbeidsomstandigheden en dergelijke. Wij nemen onze verantwoordelijkheid en formuleren duidelijke uitgangspunten ten behoeve van een transparant proces. We nemen regie in het stellen van kwaliteitseisen. We faciliteren initiatieven daar waar ze een bijdrage leveren aan de innovatieve economie en maatschappelijke waarde hebben. Dat kan ook het geval zijn bij het ontstaan van zogenaamde broedplaatsen.

Nieuwe uitdagingen

Langere tijd was er sprake van financiële druk op de grondexploitaties van onze bedrijventerreinen, maar we naderen nu een neutraal scenario en dat geeft ruimte om anders te kijken naar de uitgifte van bedrijfskavels. Doos of kwaliteit, dat is de vraag die we ons vanuit onze ontwikkelrol kunnen stellen. We hebben een aantal mooie parels aan bedrijven in Doetinchem die we goed willen faciliteren, zeker als ze willen uitbreiden of verhuizen. Maar we willen ook kijken welke kwalitatieve aanvulling mogelijk is. Welk type bedrijvigheid past waar en op wat voor soort plek komen onze werknemers terecht (menselijk kapitaal). Het verduurzamen van de bedrijventerreinen is nog een stevige opgave. Weten we wat er nu wordt gedaan aan verduurzaming, circulariteit, en klimaatadaptatie? We willen de ondernemers

verleiden om zich maximaal in te zetten voor dit soort kwaliteiten.

Agendapunten

Wij werken met onze partners aan een sociaal/ ruimtelijke visie die deels directe consequenties zal hebben voor het fysieke terrein. We onderzoeken wat de integrale opgaven zijn en welke meetlat (kwaliteitscriteria) we gebruiken om de economie te versterken. Ter aanvulling hierop willen wij een visie vormen op het functioneren van de bedrijventerreinen. Bij overmatige leegstand van kantoren of bedrijven willen we actief de mogelijkheden van transformatie opzoeken. In het landelijk gebied kan vrijkomende agrarische bebouwing een andere bedrijfsmatige invulling krijgen. Mits deze niet strijdig is met de andere doelstellingen voor het landelijk gebied.

Wij zien economische kansen in de ontwikkeling van het stationsgebied in ruime zin. De exacte begrenzing is nader te bepalen, maar we denken nu aan de gebieden die bestempeld worden als Verheulswede Noord en Hamburgerbroek. Het onderzoek van de provincie in dit gebied gebeurt vooral vanuit het perspectief Openbaar vervoer en mobiliteit. We benutten de opbrengst van dit onderzoek, maar laten het hier niet bij. We pakken de rol van organisator vanuit het perspectief van het totale gebied. Doetinchem wordt door bedrijven gezien als een interessante speler omdat jonge werknemers makkelijker naar Doetinchem komen dan naar omliggende gemeenten in de regio. Om in de toekomst ook voldoende werkende inwoners of mensen van buitenaf aan te trekken willen we graag dat Doetinchem aantrekkelijk is voor jongeren. Wij zoeken naar de mogelijkheid om hen in Doetinchem te laten

studeren. Bijvoorbeeld door een dependance op te nemen van een universiteit of hogeschool. We stimuleren de fysieke clustering van bedrijven en onderwijsinstellingen. Dit kan het effect hebben dat jonge mensen na hun studie in Doetinchem blijven wat weer gevolgen heeft voor de vraag naar woningen en andere voorzieningen.

In het landelijk gebied kan vrijkomende agrarische bebouwing een andere bedrijfsmatige invulling krijgen. Mits deze niet strijdig is met de andere doelstellingen voor het landelijk gebied.

Benadering

We anticiperen bij voorkeur op ontwikkelingen door samen te werken met ondernemers en bedrijfsleven. Wij stellen op voorhand kwaliteitseisen en nemen een proactieve houding in om tot de beste resultaten te komen. Uiteindelijk zullen initiatieven ook getoetst moeten worden. We doen dat met een positieve grondhouding (ja, mits). Structureel terugkerende aspecten zijn klimaatverandering, verduurzaming, bodem- en milieubeheer en veiligheid. We nemen opgaven rond deze thema's ook mee bij de uitwerking van onze agendapunten.

- Als onderdeel van de visie op het functioneren van de bedrijventerreinen maken we een startnotitie. We nemen hierin op wat we verwachten van andere partijen en hoe we elkaar zouden kunnen aanvullen. We onderzoeken in hoeverre de eerder in de structuurvisie Doetinchem 2013 opgenomen wateropgave nog relevant is voor het bedrijventerrein De Huet.
- We starten een verkenning naar kansen en opgaven in het stationsgebied, werken dit uit tot een startnotitie en gaan op zoek naar partners om het vervolg in een samenwerkingsverband op te pakken.
- Om clustering van bedrijven en onderwijsinstellingen te bevorderen, onderzoeken we wat daar voor nodig is. We zoeken naar referenties en weten dat er al voorbeelden zijn van MKB bedrijven die gezamenlijk leer-werkplekken organiseren en aangeven dat ze fysieke clustering belangrijk vinden. "Een leven lang leren" is een belangrijk punt uit onze economische agenda.
- Als onderdeel van de uitwerking van de Regionale Energie Strategie wordt er een plan van aanpak gemaakt om zonne-energie op bedrijfsdaken te realiseren.
- In het landelijk gebied onderzoeken we perspectieven van de transitie naar kringlooplandbouw, hergebruik van vrijkomende agrarische gebouwen en stimuleren we de vrijetijdseconomie.

In het landelijk gebied onderzoeken we perspectieven van de transitie naar kringlooplandbouw, hergebruik van vrijkomende agrarische gebouwen en stimuleren we de vrijetijdseconomie.

Dat het ondernemersklimaat hier zo goed is, heeft vooral te maken met het karakter van onze inwoners: ervoor zorgen dat het goed komt, samen een oplossing creëren, elkaar een stapje verder helpen.

Ondernemer Henk-Jan Wegman tijdens Toekomst3Daagse

DOETINCHEM

Doetinchem voelt als thuiskomen.

Jongere tijdens Toekomst3Daagse

We moeten klaar staan voor elkaar. Als wij unieke mensen niet toelaten, gaat grote creativiteit verloren en verdwijnt talent naar andere plekken. De Achterhoek, Doetinchem kan zo'n plek zijn waar iedereen zich kan uiten. Laten we dit samen doen!

Jongeren van Faye Musicaltheater tijdens Toekomst3Daagse

De kracht zit 'm in alle mogelijkheden die Doetinchem biedt aan jongeren die opgroeien. Natuurlijk vliegen ze uit, maar het is aan ons om het nest warm te houden, zodat ze ook weer terugkeren.

Binnenstadmanager Louis van Andel in zijn vlog voor de Toekomst3Daagse

BRUIST

Een kenniscentrum zou een mooie toevoeging zijn voor Doetinchem. Waar Doetinchem de wereld binnenhaalt, waar mensen zich thuis voelen en waar congressen, meetings, interessante sprekers en bijeenkomsten plaatsvinden.

Jongere tijdens Toekomst3Daagse

Wij zien Doetinchem als een jong mens. Weliswaar met wat littekens uit het verleden maar desondanks heel krachtig. We hopen dat Doetinchemmers de kunst en cultuur weten te vinden en daardoor ook geraakt en gevoed worden en dat dat Doetinchem een nog mooier mens wordt.

Directeuren Amphion Cultuurbedrijf Ester van de Haar en Charles Droste in hun vlog voor de Toekomst3Daagse

DOETINGCHEM BRUIST

DOETINCHEM BRUIST

Koppelkansen

Met het *"Aanvalsplan binnenstad"* zijn de eerste stappen gezet om Doetinchem (nog) aantrekkelijker te maken voor bezoekers, ondernemers, investeerders, overige samenwerkingspartners van onze binnenstad en voor de bewoners. *"Doetinchem bruist"* zet het vervolg in. Als zelfbewuste gemeente koesteren we onze positie binnen de regio en willen we functioneren als een echte centrumstad. Beleving is een belangrijk aspect. Daarnaast willen we toekomstbestendig zijn. Voor beiden geldt dat we dit niet vanuit één invalshoek kunnen bereiken. De stad is een broedplaats van ontwikkelingen die allemaal invloed op elkaar hebben. We zijn op zoek naar koppelkansen om onze ambitie waar te maken en de stad voor iedereen aantrekkelijk te houden. Want Doetinchem is niet alleen een belevingsstad, maar ook een leefstad. We willen dat mensen zich er thuis voelen en niet uitsluitend meetellen als consument. We hechten aan ons compacte stadshart, maar willen ook de kwaliteiten van de aanloopstraten, het stationsgebied en de Oude IJssel optimaal gebruiken.

Samen werken en verantwoordelijkheden

In onze stad komen heel veel belangen bij elkaar. Van winkeliers, vastgoedeigenaren, bewoners, jong en oud. Wij

vinden het dan ook logisch dat we samen optrekken bij het maken van nieuwe plannen. We voelen wel een grote verantwoordelijkheid om heldere uitgangspunten te formuleren. Dat begint met een onderzoek naar de afbakening van ons centrum. Hadden we het vroeger alleen over het "Ei". Voorafgaand aan de ontwikkeling van de Veentjes en het opknappen van de Terborgseweg hebben we al het begrip centrumomgeving geïntroduceerd, als niet te omzeilen buurman van het "Ei". Nu zullen we opnieuw kijken waar de centrumbeleving begint en eindigt. Daarnaast bekijken we met welke randvoorwaarden we rekening moeten houden tijdens ons brede gesprek. We maken gebruik van eerdere onderzoeken, onderzoeken die nog lopen of recent zijn opgeleverd, al dan niet van ons zelf of van partners. We gebruiken zo de input van betrokkenen optimaal.

Nieuwe uitdagingen

De achterliggende jaren hebben we diverse plannen opgesteld en veelal ook uitgevoerd voor de binnenstad. Maar in het post-corona tijdperk ziet ons Doetinchemse landschap er anders uit. Er is veel veranderd zoals de wijze van winkelen. De behoefte aan beleving, de behoefte aan een groene omgeving, aan beweegmogelijkheden en aan de ruimte om thuis te kunnen werken. Doetinchem zal

verkleuren van winkelstad naar belevingsstad, rekening houdend met de leefbaarheid voor bewoners. Waar de binnenstad tot voor kort vooral gevuld was met winkels, zal er in de toekomst op de daarvoor geschikte plaatsen ook bewust ruimte gemaakt worden voor het wonen, met alle daarbij behorende aspecten. We krijgen te maken met de noodzaak om functies te stapelen, letterlijk en figuurlijk. We passen de infrastructuur hierop aan en houden bij nieuwbouw en transformaties rekening houden met milieu, klimaatverandering en de noodzaak tot energieopwekking en verduurzaming. Dit zijn aspecten die veel invloed hebben op de functionaliteit van de binnenstad. Het is logisch dat grotere eenheden zoals de stationsomgeving en de Oude IJssel met omgeving om extra aandacht vragen. Tenslotte is het belangrijk om met een frisse blik te kijken naar dat wat wij te bieden hebben als het gaat om ons erfgoed, culturele evenementen, cultuur in de openbare ruimte en bijzondere belevingen. Doetinchem etaleert zijn eigenheid.

Agendapunten

Wij onderzoeken wat er nodig is om de focus op het toekomstbestendig zijn van onze binnenstad te vergroten, het lobbytraject daarop aan te passen en de nodige gelden binnen te halen om ons doel te bereiken: het vergroten van de attractiviteit van de stad op langere termijn.

In samenspraak met de inwoners doen wij onderzoek naar de mogelijkheden voor een emissieloze binnenstad.

Ook onderzoeken wij wat er nodig is om culturele uitingen en dag attracties nog meer dan nu onderdeel te laten worden van de beleving op straat en in relatie tot de inrichting van de openbare ruimte. Het is daarbij vooral een creatieve uitdaging om voldoende groen te realiseren en tegelijkertijd voldoende ruimte te houden voor de evenementen. Daar waar het gaat om toevoegingen van waterelementen, vraagt dit om forse investeringen.

Benadering

Wij maken een totaalvisie voor de binnenstad die moet leiden tot een plan van aanpak voor herstructurering en verkleuring. Het is inmiddels traditie om het opstellen van plannen en visies hand in hand te doen met onze inwoners. Ook nu is dat de route die we voor ons zien, maar het zal wel een vervolgstap zijn. Daar hoort een visie bij op de toekomstige verkeersafwikkeling en parkeren. We beginnen niet bij nul. Er lopen diverse onderzoeken die bruikbaar kunnen zijn bij het formuleren van onze uitgangspunten. We zullen daarom onder andere gebruik maken van de volgende informatie:

- Documenten in het kader van *"Eidentiteit"*, *"Doetinchem Centrumomgeving"*, de *"Binnenstadvisie BBD"* en de recente deelvisies 2019/ 2020 in opmaat naar de omgevingsvisie.
- Diverse onderzoeken in het kader van *"Doetinchem 2036"*.
- Het vitaliteitsonderzoek, uit te voeren door de regio Achterhoek, naar een regionale attractie die mogelijk gevestigd zou kunnen worden in Doetinchem.
- De uitkomsten van onderzoek naar de kansen rondom de Oude IJssel door het zogenaamde O-team.
- De uitkomsten van provinciaal onderzoek naar een mobiliteit hub in de stationsomgeving.
- Onderzoeken ten behoeve van de profilering van de Achterhoek als Agro-Food regio.
- De nog vast te stellen klimaatagenda.
- Onderzoeken op het gebied van milieu en verkeer

We maken een startnotitie die de kaders en prioriteiten van de gemeente vastlegt. We bepalen tegelijkertijd met welke partners we graag willen samenwerken om de opgave verder uit te werken, wat we beschouwen als onze taak en op welke onderdelen we anderen willen uitnodigen een bijdrage te leveren.

Ruimte en groen om je heen maakt je gelukkiger. Dat hoeft niet per se eigen prive ruimte te zijn, een park of andere fijne plekken in de buurt kunnen daar ook in voorzien.

Inwoner Marja Helmink tijdens Toekomst3Daagse

DOETINCHEM

Het vele groen in onze woonomgeving, daar word ik elke dag blij van.

Inwoner tijdens Toekomst3Daagse

Als Doetinchem een mens zou zijn, dan zou ik die willen karakteriseren als zelfbewust, veerkrachtig en heel levenslustig.

Docent Edwin Zweers in zijn vlog voor de Toekomst3Daagse

Een groene stad met veel sportvelden en buitenleven is voor ons een inspirerende leefomgeving.

Jongeren Juliette Derksen en Jop Wolterink tijdens Toekomst3Daagse

LEEFT

We moeten werken aan het hele 'ecosysteem' van wonen, werken, vrije tijd en meer. Het hangt allemaal in belangrijke mate samen.

Ondernemer tijdens Toekomst3Daagse

Ik vind het belangrijk dat iedereen zich thuis voelt in de gemeente Doetinchem. Daarvoor zijn bijvoorbeeld fijne woningen en de rust van de natuur van betekenis.

Kinderburgemeester Linn van Hal tijdens Toekomst3Daagse

DOETINGCHEM LEEFT

DOETINCHEM LEEFT

Koppelkansen

Voor de gezondheid van mensen zijn de volgende zaken het belangrijkste: beweging, gezonde voeding, deel uitmaken van een gemeenschap en een doel hebben in het leven. De fysieke omgeving kan aanleiding geven om het ontmoeten te stimuleren of mogelijk te maken. Zodat mensen ook samen kunnen bewegen, eten en genieten van andere dingen die maken dat ze “er bij horen”. De zogenaamde “wijkprogrammering” is een basis van waaruit we werken aan de gebiedsontwikkeling van de wijken en dorpen. Initiatieven/projecten vanuit de verschillende ambities van de omgevingsagenda of “*Doetinchem 2036*” worden daaraan gekoppeld, zodat we de verbindingen met bewoners en partners blijven leggen en zoveel mogelijk de koppelkansen benutten. Het ontmoeten wordt een speerpunt in onze aanpak.

Samen werken en verantwoordelijkheden

Het is de taak van de gemeente om de openbare ruimte zodanig in te richten, dat deze uitnodigend is en ontmoetingen van nature plaats vinden. Je kunt onderscheid maken in de organisatie van ontmoeten op nieuwe plekken (daar waar nog geen buurt is), daar waar bewoners zelf met initiatieven komen en daar waar meer ondersteuning nodig is. In het eerste

geval willen we de rol van organisator oppakken. We zijn kader stellend en geven randvoorwaarden mee aan de ontwikkelaar.

We kunnen ook de rol van deelnemer pakken en lopende initiatieven ondersteunen, al dan niet in samenwerking met partners zoals het cultuurbedrijf of sportbedrijf.

Tenslotte kunnen we bestaande initiatieven faciliteren. In alle gevallen is het belangrijk dat we als gemeente niet “overnemen”. De eigenheid van het initiatief en de initiatiefnemers is cruciaal voor het succes.

Het is van belang dat er naast de ontmoetingsplekken in de buitenruimte ook voldoende fysieke ontmoetingsplekken (vastgoed) zijn in elke wijk of dorp. Daar waar er ook behoefte aan is. Dat is niet overal het geval. De ontmoetingen kunnen plaats vinden in de traditionele buurthuizen, maar het kan ook heel anders. Door gebruik te maken van bestaande gebouwen en in combinatie met andere functies. Dit zijn niet per definitie gebouwen van de overheid of van organisaties. Een goed voorbeeld is de kantine van voetbalvereniging Bezelhorst. Die kan zeker als een ‘huiskamer’ voor de buurt te dienen. Net als voor de buitenruimte, geldt ook voor de fysieke ontmoetingsplekken dat inwoners zelf met ideeën komen en zich lekker voelen bij de plek of het gebouw. We laten het aan de samenleving om te

duiden welke plek geschikt is en kijken vervolgens hoe we de initiatiefnemers kunnen faciliteren.

Nieuwe uitdagingen

We naderen het post corona tijdperk en de manier waarop we samen leven, samen werken, ziet er anders uit. Ook zijn er nieuwe ambities, zoals het voornemen om als gemeente te groeien naar een inwonertal van 70.000 in 2036. Zo’n 90/ 95% van de inwoners is er al en dat is dus iets om rekening mee te houden. Het vraagt om een frisse blik ten aanzien van de leefbaarheid in het buitengebied, de dorpen en de stad. Het is belangrijk om iedereen maximaal mee te nemen in nieuwe ontwikkelingen en te laten meedenken/ kijken zodat de zo gewaardeerde eigenschappen van de gemeente Doetinchem overeind blijven. Het ontmoeten is daarin een belangrijk instrument.

Agendapunten

In de ruimtelijke vertaling betekent dit dat we er voor zorgen dat onze inwoners voorzien zijn van:

- Een (kleinschalige) groene omgeving, die uitnodigt tot samenkomsten, maar ook tot samenwerken. Bijvoorbeeld in een buurttuin of pluktuin. Wij voeren regie op de hoeveelheid en kwaliteit van het groen.
- Een inrichting van de openbare ruimte die ruimte biedt voor beweging, sport en spel. Maar ook met veilige fiets- en wandelroutes naar de (wijk) voorzieningen. We behouden sportvelden in de buurt van gebruikers, ook als de gemeente Doetinchem gaat groeien.
- Een fysieke leefomgeving die identiteit geeft aan een plek. Dat kan bijvoorbeeld met groen, water, gebouwen, kunst, cultuurhistorische uitingen en monumenten. Maatwerk wijst uit wat bij een specifieke buurt de juiste schaal en aard is van bebouwing, infrastructuur en dergelijke.

De opgave is van het grootste belang in de directe woonomgeving, maar daarnaast ook rondom plekken waar mensen werken, sporten en andere activiteiten ondernemen. Te realiseren onderdelen komen tot stand in samenspraak en op initiatief van onze inwoners.

Benadering

Om de inclusiviteit te bevorderen willen we een minder vrijblijvende rol pakken dan tot nu toe het geval was. We hebben een regierol die past bij ons preventiebeleid. Dat kan betekenen dat we onze partners actiever betrekken, dat we onze burgers actiever benaderen of dat we onze beleidskaders en opties om te ondersteunen beter in beeld brengen. Het kan ook zo zijn dat we budget beschikbaar stellen of op een andere manier het ontmoeten stimuleren. Het ontmoeten behoeft aandacht bij de lancering van nieuwe initiatieven. Het is direct gelieerd aan de inrichting van de openbare ruimte en is dus één van de wegingsfactoren.

Daar waar initiatieven tot het inrichten van een ontmoetingsplek ontstaan, is het belangrijk om flexibel te zijn en ruimte te bieden voor deze initiatieven. Tegelijkertijd zal altijd gekeken worden naar consequenties op het vlak van de gemeentelijke financiële en personele bezetting. Als iets niet mogelijk is of te veel tijd of ondersteuning vraagt, is het belangrijk om daar in het beginstadium al duidelijk over te zijn. In het maatschappelijk belang, kan het noodzakelijk zijn om randvoorwaarden te stellen voor de uitvoering van het initiatief. Bij de uitvoering van bewonersinitiatieven zijn we vooral facilitator. Afhankelijk van de schaal van het initiatief zal er om andere inzet van de gemeente, maar ook van onze partners zoals het sport- en cultuurbedrijf worden gevraagd.

KANSEN

We beschrijven in deze omgevingsagenda vier thema's

- **WERKGEMEENTE MET RUIMTE VOOR TALENT EN INNOVATIE**
- **MENSEN EN ONTMOETEN**
- **BUITENGEBIED IN BALANS**
- **WOONGEMEENTE VOOR IEDEREEN**

De thema's geven de kernkwaliteiten van onze gemeente weer. We schetsen de actualiteit, hoe staat het er voor, waar werken we aan, maar we benoemen ook aandachtspunten en kansen. Onze ambities zijn nadrukkelijk voelbaar in deze teksten. En we gaan bij ieder thema in op de kansen om samen te werken, als inwoners onder elkaar, met organisaties, belangengroeperingen en met de gemeente als partner.

We zien kansen om de economie te versterken en te verduurzamen. Om de leefbaarheid in dorpen en wijken te verbeteren en het samen zijn van onze inwoners te stimuleren. We zien de noodzaak om naar een optimale balans te zoeken in het landelijk gebied, tussen de vele verschillende functies en belangen die stuk voor stuk om ruimtebeslag vragen. En we ervaren die noodzaak ook als kans om op heel veel verschillende onderdelen winst te kunnen boeken. Denk aan de biodiversiteit, klimaataanpak en energieopwekking, maar bijvoorbeeld ook aan variabele recreatievormen. We willen de uitdaging aangaan om het wonen en werken in Doetinchem op de lange termijn aantrekkelijk te houden. We hebben een groeiwens geformuleerd en zien alles wat daarmee samenhangt als kans om in te zetten op de ruimtelijke en verblijfskwaliteit in Doetinchem.

De kansen zijn genoteerd op de kansenkaarten en niet altijd gebaseerd op vastgesteld beleid, want het zijn kansen. We maken gebruik van cirkels en globale vlakken omdat begrenzingen niet precies kunnen zijn als je ver vooruit kijkt en durft te dromen. Door onze kijk op de toekomst te verwerken in kansenkaarten, geven we iedereen ook de mogelijkheid om met ons mee te denken en te dromen. In de wetenschap dat niet iedere kans gerealiseerd kan worden. De kansenkaarten moeten inspireren, stimuleren en uitnodigen. Ze kunnen helpen bij het maken van keuzes, het prioriteren en het bekijken van de samenhang tussen onderdelen. Verdere uitwerking zal duidelijk maken hoe we de kansen kunnen omzetten naar concrete realisatie.

DOETINCHEM WERKGEMEENTE MET RUIMTE VOOR TALENT EN INNOVATIE

Doetinchem is een gemeente met ruim 58.500 inwoners, ruim 5000 bedrijven en 33.000 banen. Het is een schoolvoorbeeld van een middelgrote stad met een streekfunctie: de Achterhoek komt vanouds naar Doetinchem en vanuit Doetinchem kom je de Achterhoek binnen. Vanwege infrastructuur, werk en voorzieningen is Doetinchem niet alleen de 'stad' voor de directe regio, maar ook als gemeente een springplank naar regio's in de ruimere omtrek: Arnhem-Nijmegen en Twente.

Doetinchem biedt relatief gezien veel werk in de industrie (21,9% Doetinchem, 16,2% NL) en in de collectieve dienstverlening (34,2% Doetinchem, 29,8% NL). In beide sectoren gaat het vaak om grotere organisaties, zoals fabrieken, ziekenhuizen en overheidsinstanties. Het landelijk gebied is in dit kader van belang als agrarisch productielandschap, maar kent ook een stevige recreatiesector. En het stadscentrum heeft zijn eigen dynamiek en aantrekkingskracht en is een bron van werkgelegenheid. Denk aan alle leveranciers, de productieketen van goederen enzovoort.

De krapte op de arbeidsmarkt is een minpuntje voor de hele Achterhoek en zeker ook voor de Doetinchemse economie. Dat vraagt om aandacht zodat er in de toekomst ook voldoende personeel is om de bedrijven en instanties te laten functioneren. Het karakter van het werk is de laatste jaren erg veranderd en één van de randverschijnselen is de leegstand van kantoren. Een kans voor transformatie naar woningen, zoals al is gebeurd aan de Terborgseweg. De economie van Doetinchem kenschetst zich als stabiel en scoort ook landelijk opvallend hoog, waarschijnlijk als gevolg van de diversiteit aan sectoren. Het vestigingsklimaat, een groene omgeving en voldoende voorzieningen,

wordt gewaardeerd. De economische risico's zijn gespreid. Die diversiteit wordt concreet op de verschillende bedrijventerreinen. Het overgrote deel van de bedrijventerreinen is gerevitaliseerd en innovatie staat bij een deel van de bedrijven op een hoog plan.

Ondanks deze positieve balans, zijn er zeker aandachtspunten. Een grote opgave is het verduurzamen, circulair en energieneutraal maken van bedrijven en bedrijventerreinen. Het rapport Doetinchem in bedrijf: op weg naar Toplocatie Oost schetst daarnaast kansen om de economie in Doetinchem verder te versterken.

De zes bedrijventerreinen van Doetinchem zijn van groot belang voor de gemeente en herbergen grotere en kleinere bedrijven, waaronder de zogenaamde "small giants". Vaak familiebedrijven die niet persé opvallen door hun grootte, maar bijzondere activiteiten ontplooiën, nicheproducten maken of diensten leveren zoals de watertechnologie, geldautomaatkluizen, logistiek, speelgoed, maar ook ons dagelijks brood, de pindakaas en meer. Het rapport Toplocatie Oost gaat in op de toekomstbestendigheid van de bedrijventerreinen. Ook wijst het op het belang van sterke verbindingen tussen bedrijven onderling en onderwijsinstellingen (talentontwikkeling). En het gaat in op de noodzaak voor Doetinchem om aantrekkelijk te blijven of die aantrekkelijkheid te versterken als vestigingsplaats. Koplopers onder de bedrijven werken aan het verduurzamen van hun bedrijfspanden of de introductie van de circulaire economie, maar op dat punt valt nog het nodige te winnen. De overstap naar een fossielvrije toekomst is een enorme uitdaging, maar noodzakelijk voor de toekomstbestendigheid.

RIETVELD LYCEUM

Gaanderen

EEN INNOVATIEVE ECONOMIE = EEN ECONOMIE DIE ZICH THUIS VOELT

Het is belangrijk dat een economie aansluit bij dat wat er in de omgeving gebeurt. Steeds vaker hebben we het over lokale economie. De corona-crisis heeft de behoefte aan lokale producten alleen maar verder versterkt. Het is goed om ruimte te bieden aan deze ontwikkeling. Een ander voorbeeld is de leegstand. De gemeente kent vergeleken met het landelijke een gemiddelde leegstand van kantoren, winkels en industriegebouwen wanneer gekeken wordt naar het vloeroppervlak wat leeg staat (CBS, 2020). Als het aantal "verblijfsobjecten" bekeken wordt dan is er sprake van relatief veel leegstand. Vooral het aantal leegstaande verblijfsobjecten "kantoren" is met 26% zeer hoog te noemen vergeleken met het landelijke gemiddelde. Dit betekent dat er relatief veel kleine kantoorlocaties leeg staan. De gemeente wil bij overmatige leegstand bij bepaalde vastgoedtypes actief de mogelijkheden van transformatie opzoeken. Leegstaande pan-

den worden al verbouwd tot woningen (Veentjes, Terborgseweg) of zijn getransformeerd tot verzamelbedrijfsgebouw (Wehl). Het herbestemmen van de oorspronkelijke gebouwen (in plaats van sloop) kan er voor zorgen dat het karakter van een bepaalde buurt of straat intact blijft. Die eigenheid helpt bij de acceptatie van nieuw gebruik.

Een veranderende economie kan grote impulsen veroorzaken met ruimtelijke effecten. Nooit werd er zoveel thuis gewerkt als sinds de coronacrisis. En niet iedereen vond de ideale werkplek in zijn of haar huis. Dat vraagt om nieuwe concepten in de woningbouw, of het nu gaat om transformatie of nieuwbouw. Een andere optie is het creëren van meer flexplekken op aparte locaties. En dan is er nog ons winkelgedrag. Doetinchem heeft een aantrekkelijk winkelaanbod, horeca en goede restaurants. Maar het stadscentrum verkleurt, van winkel-

centrum tot belevingscentrum waar evenementen worden georganiseerd, maar waar ook wordt gewoond. Het winkelen gebeurt op een andere manier, vaker via internet, eventueel met gebruikmaking van afhaalpunten. En die functieverandering vraagt ook om aanpassingen in de openbare ruimte.

Het vestigingsklimaat bepaalt voor een belangrijk deel of mensen bij hun werk willen wonen of in hun woonplaats willen werken. Een eerste voorwaarde is natuurlijk dat er voldoende woningen zijn die ook passen bij de woningzoekenden. Voordat zij voor een verhuizing naar Doetinchem kiezen, zullen ze zich afvragen: hoe zit het daar met het groen? Kan ik mijn hond uitlaten of lekker even het buitengebied in? En is er wat te doen in de weekenden, hoe zit het met het cultureel aanbod en voorzieningen zoals onderwijs, sport, openbaar vervoer en bereikbaarheid. Doetinchem wil een woongemeente zijn voor jong en oud, waar gestudeerd kan worden en gewerkt. En waar men daarna wil blijven omdat het er gewoon lekker wonen is. De basis is goed. Er is al een theater, bioscoop, cultureel centrum, stadsmuseum, bibliotheek en ruimte voor (culturele) evenementen. En de openbare ruimte is afwisselend met waterkunstwerken, groene randen, monumenten, opvallende architectuur en een goede infrastructuur. Dat betekent dat goed beheer van deze elementen telt, maar ook dat er ruimte moet zijn voor nieuwe dingen waar de tijdsgeest om vraagt.

EEN INNOVATIEVE ECONOMIE = EEN ECONOMIE DIE DE KANS KRIJGT

Niets zo veranderlijk als de economie, maar in feite weerspiegelt de economie ons gedrag. Meebewegen in de dynamiek is dan ook de uitdaging en maakt dat economie en menselijke waarden goed op elkaar aansluiten. Er liggen veel kansen om de economie van de gemeente Doetinchem te versterken.

Toplocatie Oost pleit voor het versterken van verbindingen tussen bedrijven uit verschillende sectoren, maar ook tussen onderwijsinstellingen en bedrijven. Clustering van functies ontstaat niet op één dag, maar kan een doel zijn waar stap voor stap naar toe wordt gewerkt door meerdere partijen. Hetzelfde geldt voor de wens om broedplaatsen te creëren waar jongeren (lerend) en jong en oud (werkend) elkaar ontmoeten of waar tussen verschillende bedrijven nieuwe productontwikkelingen ontstaan. De Steck is een geslaagd voorbeeld van een centrum van innovatie.

Kansen creëren is ook anticiperen. Het stationsgebied herbergt veel mogelijkheden om zich te ontwikkelen tot een multifunctioneel knooppunt. Het station, waar treinen, bussen, maar ook fietsers en voetgangers elkaar treffen, is de poort naar de Achterhoek. De provincie onderzoekt of en zo ja hoe dit specifieke gebied kan uitgroeien tot een zogenaamde "mobiliteit hub".

Als dat gaat gebeuren dan zal de stationsomgeving ook een perfecte plek zijn om werk, wonen, onderwijs bij elkaar te brengen en te voorzien van optimale bereikbaarheid. Het stedelijk karakter kan worden versterkt en daarmee ook de verbinding met het stadscentrum. Samen met de versterking van de waterbeleving (vanaf spoor tot en met Europabrug) krijgt het stadscentrum zo een meerwaarde. Innovatie is een kernbegrip bij deze ontwikkeling.

Stationsgebied

EEN INNOVATIEVE ECONOMIE = EEN ECONOMIE DIE REKENING HOUDT MET ZIJN OMGEVING

Het is belangrijk om de economie draaiende te houden, maar tegelijkertijd komen er grote vraagstukken op ons af die te maken hebben met milieu, veiligheid en klimaatverandering. De energietransitie is een enorme uitdaging voor bedrijven. Als we die vragen niet serieus nemen, dan zal de economie daar vanzelf ook last van krijgen. Op veel terreinen leven we normen en regels na die door het rijk zijn opgelegd. Het is goed om daarnaast ook zelf onderzoek te doen en dat gebeurt ook al. Op het gebied van geluidsoverlast, kansen voor het beperken van negatieve klimaateffecten en geuroverlast. En zo zullen er nog meer onderzoeken volgen. Een belangrijke doelstelling: het vinden van

een optimaal evenwicht tussen het ruimtegebruik, de overlast die bepaalde functies opleveren en de schade die ze mogelijk toebrengen aan onze leefomgeving.

Door functies zoveel mogelijk te combineren kan het ruimtegebruik beperkt worden. Door voldoende ruimte over te laten voor het groen, kunnen bepaalde effecten van de klimaatverandering worden opgevangen. Door op een innovatieve manier om te gaan met verkeersconcepten, nieuwe vormen van mobiliteit, kunnen we de bereikbaarheid van onze bedrijven, één van de vestigingsvoorwaarden, behouden en druk op het milieu beperken. We gaan voor duurzame

mobiliteit en zetten dus in op meer gebruik van duurzame vervoersmiddelen zoals de fiets, maar organiseren ook een laadinfrastructuur en stimuleren deelvervoer. We anticiperen daarbij op de toekomst en nieuwe hieraan gerelateerde ontwikkelingen. In het kader van de wens om door te groeien naar 70.000 inwoners, sluiten wij bij het aanwijzen van inbreidingsplekken bij voorkeur aan bij bestaande infrastructuur zodat er niet meer grijs wordt toegevoegd dan nodig is. Bij inbreiding in het centrum met wonen zal zoveel mogelijk gekozen worden voor ondergronds parkeren.

Circulaire economie is een breed begrip. Als alle aspecten worden doorgevoerd, dan hebben we het over een nieuw systeem dat ons leert om heel anders met onze leefomgeving om te gaan dan we nu doen. En die beweging zal heel veel ruimtelijke effecten hebben. Onder circulaire economie kunnen we de breed uiteenlopende zaken vatten als de recycling van zonnepanelen, het hergebruik van gebouwen, materiaalgebruik, grondstoffengebruik, gesloten kringlopen, hernieuwd gebruik van energie enzovoort, enzovoort. Er is al veel onderzoek gedaan op dit gebied, maar voordat we deze of andere ambities formuleren, moeten we het eens zijn over de beleidsrichting.

Bedrijventerrein De Huet

EEN INNOVATIEVE ECONOMIE = MAAK JE SAMEN

De gemeente zal nooit de initiatiefnemer zijn voor ontwikkelingen zoals het innovatiecentrum De Steck (in een voormalige bibliotheek) of de Graansilo Wehl (creatieve verzamelpaats werkplekken), maar de gemeente kan wel stimuleren, aanjagen en meedenken over verschillende aspecten. Waar past de gewenste functie het beste? Zijn er andere partijen binnen de gemeente die mogelijk kunnen aansluiten? Zijn er aanpassingen nodig die de kans op financiële ondersteuning van de overheid vergroten? De gemeente is dus één van de participanten. En dat is ook zo bij tal van andere onderwerpen.

De clustering of het dichterbij elkaar brengen van functies kan planologisch mogelijk worden gemaakt door de gemeente. De gemeente kan ook maatregelen nemen om de bereikbaarheid tussen instanties te verbeteren met aanpassingen aan de infrastructuur of groenzones. Maar het vervullen van die wens begint bij de mensen die in die bedrijven of instellingen werken.

Je kunt iemand een kans geven en je kunt kansen creëren. Dat laatste heeft alles te maken met anticiperen. Maatregelen treffen waarvan je verwacht dat andere partijen daar baat bij hebben. Het zijn zowel private als publiekspartijen die zich daar op kunnen toeleggen. In de omgevingsagenda leggen we vast dat we het stationsgebied beschouwen als een transformatiegebied met tal van mogelijkheden. Dat is in feite een uitnodiging aan ontwikkelaars en andere partijen om na te denken over het gebied en te komen met initiatieven. Die samenwerking tussen overheid en private partijen is van levensbelang voor een innovatieve economie.

Graansilo/Wehl

KANSENKAART

WERKGEMEENTE MET RUIMTE VOOR TALENT EN INNOVATIE

Kansen voor slimme clustering

- 1 Campus beroepsonderwijs
- 2 Sport campus
- 3 houtkamp College
- 4 Stationsgebied
- 5 Scholencuster MBO en HBO

Innovatie HUB

- 1 STECK

Legenda

- Sterke bedrijventerreinen
- Revitaliseren bedrijventerreinen
- Detailhandel
- Productielandschap
- Kantoorlocatie
- Dubbel spoor
- Hoofdverkeersnetwerk
- Nieuwe locatie ziekenhuis
- Huidige locatie ziekenhuis
- Den Ooijman
- Evenementenlocatie
- Cultuurlocatie
- Markant erfgoed
- Gelderse industriekampioenen

Milieucontouren leefomgeving

- Geluid bedrijventerreinen

Milieu- en geurcontouren bedrijven

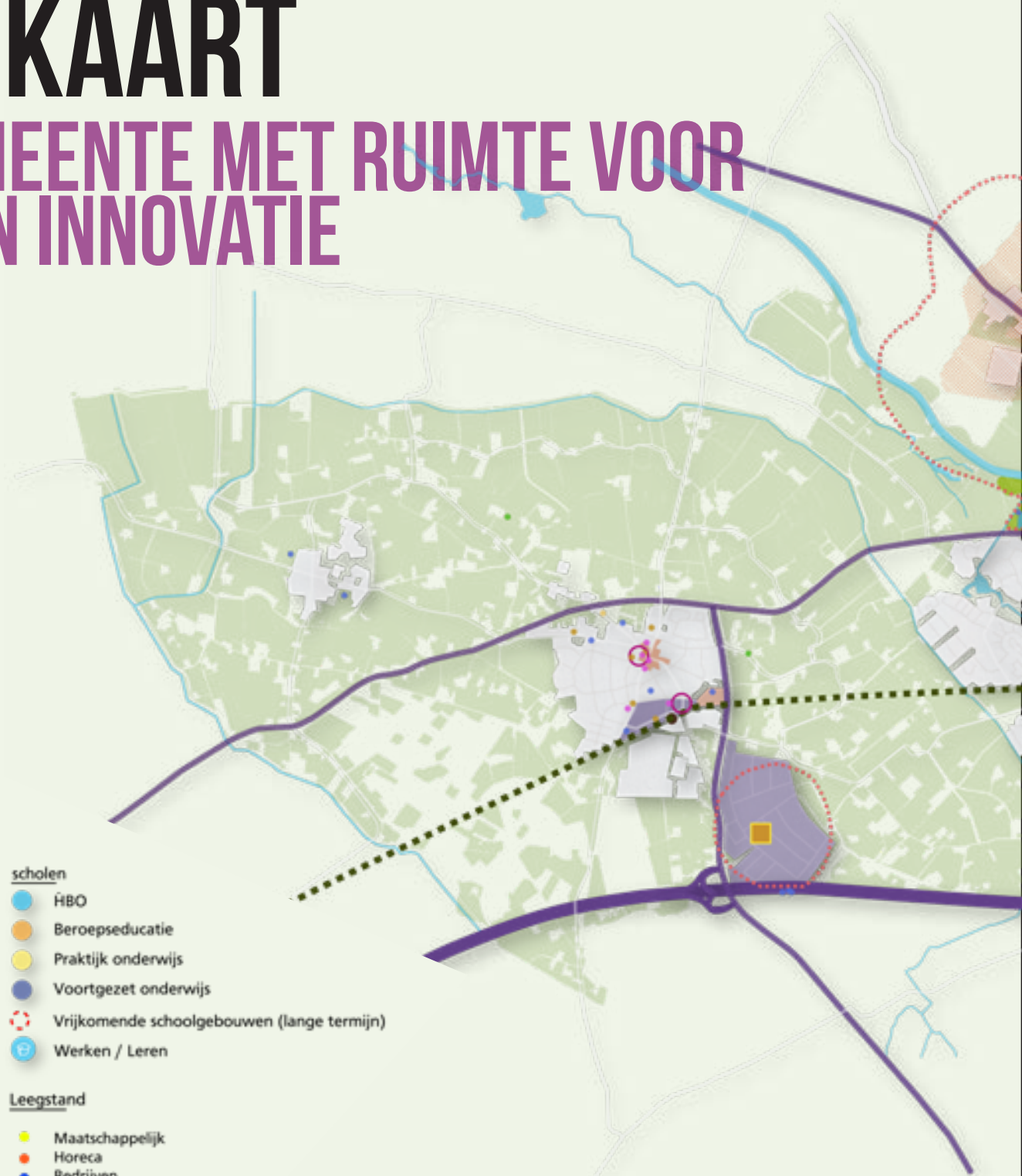
- >Grenswaarde
- <Grenswaarde en >richtwaarde
- <Richtwaarde en >streefwaarde

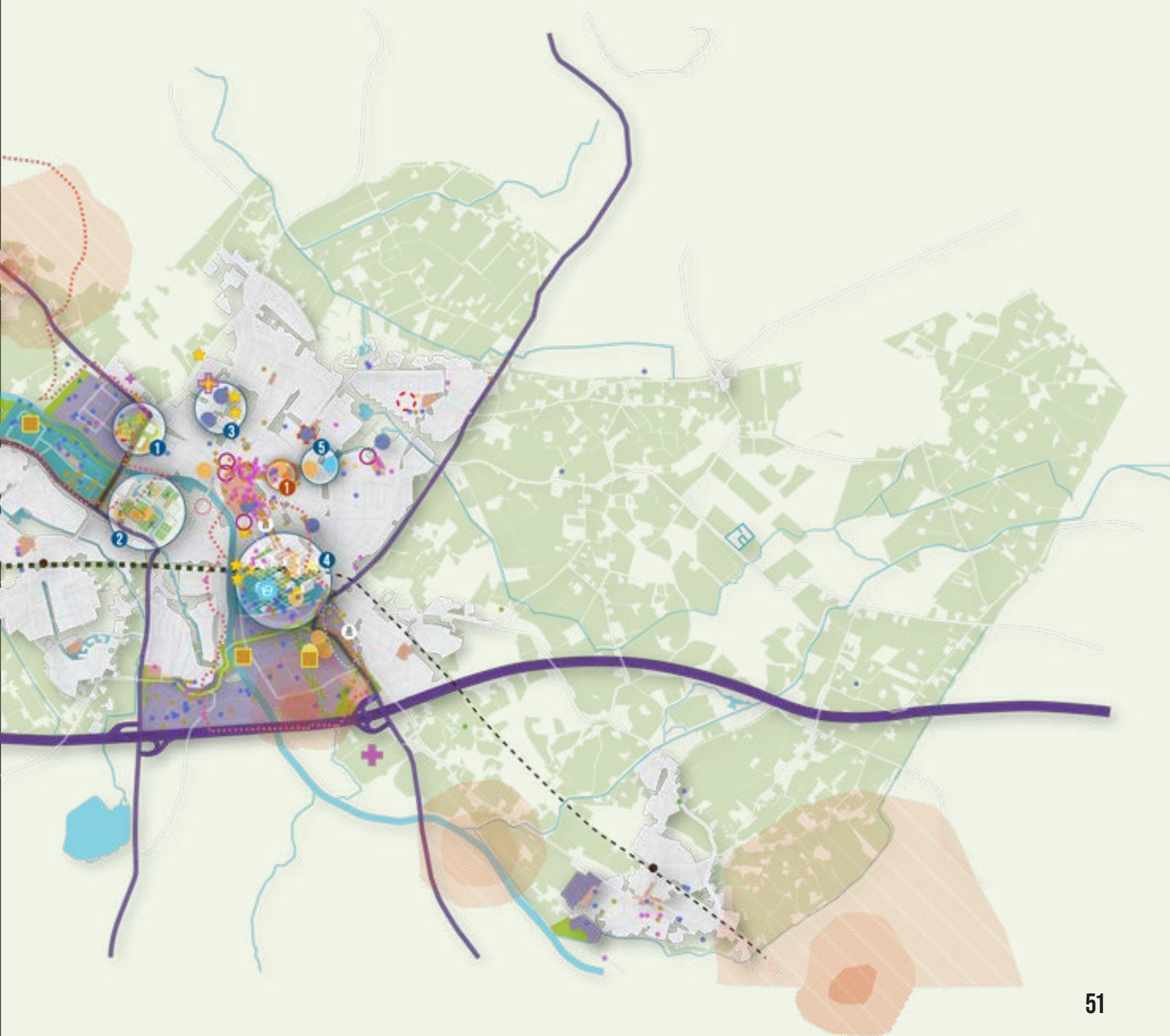
scholen

- HBO
- Beroepseducatie
- Praktijk onderwijs
- Voortgezet onderwijs
- Vrijkomende schoolgebouwen (lange termijn)
- Werken / Leren

Leegstand

- Maatschappelijk
- Horeca
- Bedrijven
- Agrarisch
- Detailhandel
- Kantoren

DOETINCHEM MENSEN EN ONTMOETEN

Ontmoetingsplekken zijn de smeerolie van de maatschappij. Het ontmoeten van bekenden, onbekenden, nieuwkomers, mensen van jouw leeftijd of juist jonger of ouder draagt bij aan prettig leven. Het ontmoeten van mensen met dezelfde interesses of andere inzichten, daagt uit tot delen.

Het ontmoeten kan op verschillende manieren plaatsvinden. Bij het uitoefenen van een hobby, tijdens het sporten, op het schoolplein of tijdens het doen van de boodschappen. Soms treffen we elkaar in een gebouw, soms daarbuiten. Soms in voorzieningen die speciaal zijn gemaakt voor de ontmoeting, zoals het theater, musea, restaurants, sportterreinen, de "buurtkamer" of een inloophuis. Soms gewoon op straat bij een bankje, op de skatebaan bij het station, de kinderboerderij, of tijdens een wandeling langs de rivier. Plekken waar we rust en ruimte vinden. Maar onze winkels kunnen ook een trefpunt zijn. En hetzelfde geldt voor de medische centra, de scholen en de voorzieningen voor ouderen of speciale doelgroepen. Ontmoetingsplekken zijn soms dus ook verblijfsplekken voor korte of langere tijd.

Een ontmoetingsplek moet aan een aantal voorwaarden voldoen om ons te verleiden er te komen en zelfs te blijven. Dat kan de groene omgeving zijn, de aanwezigheid van een fraai kunstwerk of monumentaal pand, of een

lekkere bank in een park. Maar ongemerkt bepaalt het klimaat ook of we ergens graag komen en willen blijven. Het moet niet te warm, niet te nat, niet te droog zijn en goed geventileerd. We houden buiten van schaduwrijke plekken en water ter verkoeling. En we houden van plekken die goed aanvoelen, veilig zijn. Waar we makkelijk kunnen komen en waar geen overlast is van geluid of stank.

Ontmoetingsplekken hebben omgevingskwaliteit die per plek kan verschillen. De inrichting van de ontmoetingsplekken sluit aan bij behoeftes van kinderen, ouderen, gehandicapten, mensen die te voet komen of per fiets en al die andere mensen met hun eigen wensen. En we voelen ons thuis op de ontmoetingsplekken als we eigenheid herkennen. Dingen van lang geleden of dingen die nog maar net zijn toegevoegd. Soms zelfs door ons zelf of samen met de burens.

Ontmoetingsplekken kunnen uitdagen tot creativiteit en het kennis maken met nieuwe dingen (leren). En als een ontmoetingsplek goed voelt, verzorgd is en weinig of geen storende elementen heeft zoals storende reclames of teveel hondenpoep, dan kom je er vaker terug of blijf je er langer dan je aanvankelijk van plan was.

Op de kansenkaart Mensen en ontmoeten zijn belangrijke ontmoetingsplekken terug te vinden onder de noemer "sociaal knooppunt".

ONTMOETEN = JE THUIS VOELEN IN JOUW WOONOMGEVING

Onder het motto “de juiste woning voor de juiste mensen op de juiste plaats”, geeft de gemeente richting aan wat en waar er gebouwd kan worden. Er wordt gelet op de mogelijkheid om betaalbaar, levensloopbestendig te kunnen wonen op korte afstand van wijkvoorzieningen. Zoals de dagelijkse boodschappen, de huisarts, apotheek of fysiotherapeut. Wij vinden dat mensen met een beperking zo lang mogelijk zelfstandig moeten kunnen blijven wonen en mee kunnen blijven doen aan activiteiten. Daarom krijgen fitnesscentra, praktijken voor fysiotherapie en gezondheidscentra een plek op sociaal veilige en goed per auto, fiets en te voet bereikbare locaties, evenredig verdeeld over onze gemeente. Wonen en druk verkeer zijn gescheiden. Sportparken zijn voor iedereen ingebed in de directe woonomgeving.

Daar waar gewoond wordt, moet een voldoende groene omgeving makkelijk bereikbaar zijn. Een omgeving waar je je kunt ontspannen met spel en sport, een wandeling kunt maken, van de natuur kunt genieten en waar je andere mensen tegen komt. Omvang en soort groen variëren per locatie, maar de groenstructuren zoals bomenlanen, verbinden het groen in onze gemeente en zijn nooit ver weg. Maatwerk zorgt voor de juiste hoeveelheid groen en de keuze voor beplanting die het beste past in z'n omgeving. Daar waar teveel openheid overlast geeft in warme zomers, kan het nodig zijn om meer bomen te planten. In laag gelegen of stenige gebieden komt wateroverlast vaker voor. De aanleg van vijvers, gazon of meer natuurlijke plantvakken kan daar bijvoorbeeld een oplossing zijn. Dit levert ook verkoeling op. Er valt veel te winnen door niet alleen te investeren in (bio divers) groen in de hoofdstructuren van de wijk maar ook en vooral meer de wijk in. Particulieren helpen een handje door de eigen tuinen te vergroenen. De combinatie van een goede woning met een prettige buitenruimte kan de eerste stap zijn naar het je thuis voelen in jouw omgeving.

Dichteren

Iseldoks

ONTMOETEN = OUD EN NIEUW DELEN

Doetinchem is een centrumgemeente en zet in op de aantrekkelijkheid van de stad, kernen en buitengebied voor zowel inwoners als bezoekers van buiten. Zo komen er goede verblijfsplekken langs de Oude IJssel en het zogenaamde Park of Dutch Dreams, onder supervisie van de bekende tuinarchitect Piet Oudolf, krijgt vorm. Andere verfraaiingen zoals het Beeldend Landschap Dichteren, een vijftal beeldhouwwerken gemaakt door beeldhouwer Jeroen Melkert, komen vaak tot stand in samenwerking met de bewoners van dorp of stad. De beeldhouwwerken zijn gebaseerd op dromen van inwoners van de wijk en staan inmiddels in een groene parkachtige setting in de wijk.

Doetinchem staat voor een grote woningbouwopgave. Gebouwen zullen worden gesloopt, herbestemd, aangepast aan de woonfunctie en er zal nieuwbouw plaats vinden. Juist daar waar dit soort veranderingen plaats vinden, ontstaat ruimte om iets bijzonders toe te voegen. Een ontmoetingsplek vol spektakel en enerverend, of juist rustgevend en inspirerend. In een gebouw of in de openbare ruimte. Ons erfgoed, tastbare of verhalende overblijfselen van de geschiedenis van Doetinchem, kan een aanleiding zijn voor een ontwerp dat een uniek karakter geeft aan de plek en vertrouwd aanvoelt, passend bij de Doetinchemse schaal. Culturele uitingen kunnen levendigheid, esthetiek en een extra beleving toevoegen aan de ontmoetingsplek.

Scholen en bedrijven zijn in feite ook ontmoetingsplekken. Door onderling faciliteiten te delen, zoals een fietstalling, groenvoorzieningen of plekken waar iets genuttigd kan worden, vindt er meer uitwisseling plaats dan alleen met het "eigen clubje". Samenwerking tussen scholen en bedrijven kunnen ook bijzondere ontmoetingen opleveren. Een goed voorbeeld is de samenwerking tussen het Graafschap College, het Sportbedrijf en Sportverenigingen op Sportpark Zuid. De gemeente faciliteert dit soort ontmoetingen door bij vestiging of verhuizing mee te denken over nieuwe locaties en eventuele aanpassingen van de openbare ruimte en infrastructuur.

En dan is er tenslotte nog de bereikbaarheid. Belangrijk, als je wilt ontmoeten, vooral als je iets minder goed ter been bent of net iets verder weg woont van de grotere voorzieningen. Tegelijkertijd is de beleving van de gebruikruimte ook belangrijk. Het zoeken naar evenwicht tussen die twee, blijft een uitdaging.

Stadstuin Amphionpark

ONTMOETEN = ZORGELOOS EEN OMMETJE MAKEN

Of we op het schoolplein spelen, op een bank in het park zitten, naar het centrum van de stad fietsen of een sprintje trekken langs de Oude IJssel. We willen dat graag onbezorgd doen en gaan er eigenlijk van uit dat de overheid zorgt voor een veilige en gezonde leefomgeving. Als het donker is, moet er voldoende licht zijn. Als we oversteken moeten er stoplichten zijn. En als er teveel lawaai is, verkeer of onaangename geuren, dan trekken we aan de bel en vragen om het even te regelen.

De gemeente neemt maatregelen die uitdagen om gezonde keuzes te maken. Denk aan het stimuleren van een rook- en tabaksvrije omgeving bij plekken waar kinderen opgroeien, spelen, sporten en naar opvang of school gaan. Het faciliteren van stadslandbouw zodat mensen kunnen kiezen voor gezond en lokaal geteeld voedsel. De gemeente doet ook aan ontmoedigingsbeleid als dat bevorderlijk is voor de gezondheid. En het bijstellen van het reclamebeleid zodat er op openbare plekken geen reclame

wordt gemaakt voor ongezond voedsel en/ of geneesmiddelen. De gemeente werkt ook preventief om een veilige en gezonde leefomgeving te creëren. Denk aan het bestrijden van ongedierte of schadelijke planten. Het opstellen van een gericht verlichtingsbeleid met het motto: "duister waar het kan, verlichting waar het moet". En het in kaart brengen waar milieuroisico's ontstaan. De gemeente bekijkt of normen voldoen of juist moeten worden aangepast en stelt zich de vraag waar maatwerk het enige antwoord kan zijn. Ook hier is er natuurlijk sprake van een zekere collectieve verantwoordelijkheid. Door zelf bewust te zijn van de mogelijke overlast die je levert, zet je als inwoner of bedrijf al de eerste stap naar een verbetering.

Tenslotte kan het beoefenen van een sport bijdragen aan de gezondheid en dat hoeft echt niet altijd in georganiseerd verband te zijn. De openbare ruimte leent zich voor het sporten, individueel of in groepsverband. Het creëren van beweegplekken is vrij eenvoudig te realiseren en gebeurt ook al. Vaak op initiatief van inwoners.

ONTMOETEN = SAMEN WILLEN ZIJN

De gemeente heeft een faciliterende rol als het gaat om het mogelijk maken van ontmoetingen. Faciliteren kan zijn: gesprekken voeren met bewoners, ruimte beschikbaar stellen, een vergunning afgeven. En ja, er zijn natuurlijk ook subsidiemogelijkheden, maar in deze tijd van hoge financiële druk voor gemeenten, is het extra belangrijk dat initiatiefnemers eerst kijken hoe ze zelf dekking kunnen krijgen voor hun idee of project.

Als de gemeente onvoldoende weet wat de inwoner wil, dan is het lastig handelen. Daarom worden er structureel lijntjes gelegd tussen de gemeente en inwoners of vertegenwoordigers daarvan (het wijknetwerk). En soms is het wel duidelijk wat de vraag is (rust, activiteiten), maar lopen de meningen onder betrokkenen zo uiteen, dat er een uitgebreider traject nodig is om te bepalen wat er nodig is en hoe.

Er zijn ook heel veel dingen die de inwoner het beste zelf kan doen, al dan niet met burens, vrienden en collega's. Wijkvoorzieningen ontstaan in samenspraak met de samenleving of als vervolg op een initiatief uit de samenleving. Voorbeelden waarin de gemeente ondersteunt en faciliteert zijn: de buurttuin aan de IJsselstraat, huiskamerinitiatieven van bewoners zelf, het initiatief Schöneveld "Vraag het Anna" en de VV Doetinchem huiskamer voor de wijk.

Markt bij gemeentehuis

De gemeente schept basisvoorwaarden waardoor het voor iedereen eenvoudiger is om mee te doen aan activiteiten. We richten de openbare ruimtes en publieke gebouwen zo in dat ze voor iedereen gemakkelijk toegankelijk en bereikbaar zijn en uitdagen om mee te doen aan activiteiten. Of het nu gaat om culturele, sportieve activiteiten, het werken in de moestuinen of meer praktische zaken zoals het bezoek van winkels of een medisch centrum. Maar ook hier geldt dat het initiatief van de inwoner waardevol is. Denk aan ideevorming, kennis van de buurt, maar ook de mogelijkheid om mensen te mobiliseren om zelf werk te verzetten of geld in te zamelen.

Het is zeker niet zo dat er voor iedere functie of activiteit een voorziening of ontmoetingsplek moet worden gecreëerd. In veel gevallen is het mogelijk om een plek te gebruiken voor verschillende dingen.

KANSENKAART

MENSEN EN ONTMOETEN

Recreatie

- Sterke recreatiegebieden
- Recreatief netwerk versterken

Natuur

- Stedelijk groen
- Groene stadsassen
- Bos
- Gelders natuurnetwerk

Voorzieningen

- Ruimte voor sport en spel
- Wijkcentra: voorzieningenniveau op peil, bereikbaar, groen, en zorg
- Markant erfgoed
- Emissieloos verkeer stadscentrum, ruimte voor verblijf en groen
- Sociaal knooppunt
- Sociaal culturele voorziening

DOETINCHEM LANDELIJK GEBIED IN BALANS

Ons landelijk gebied kenmerkt zich door het aansprekende coulisselandschap en de verspreid liggende boerderijen. Het biedt ruimte aan twee dorpen en buurtschappen en ademt een sfeer uit van rust en ruimte. Het agrarisch gebruik zit verankert in het DNA, de agrariërs zijn de hoeders van het landelijk gebied in zijn huidige verschijningsvorm. Dwars door ons landelijk gebied stroomt de Oude IJssel. Een levensader die op heel veel verschillende manieren kan bijdragen aan onze welvaart, in harde cijfers, maar ook als belevingsinstrument.

De gemeente erkent de agrarische sector als een belangrijke economische bedrijfstak en hecht er ook belang aan dat dit zo blijft. Maar er zijn veel meer spelers en functies. Het recreatief gebruik wordt intensiever, we hebben te maken met klimaatverandering en het landelijk gebied is van belang vanwege de duurzaamheidsdoelstellingen.

De inwoners van het landelijk gebied worden geconfronteerd met grote opgaven en willen daar graag iets over te zeggen hebben. Dat bleek wel tijdens de door ons georganiseerde participatiebijekomsten die zijn uitgewerkt in verschillende deelvisies. De discussie over het landelijk gebied is toen met name gevoerd in de deelgebieden rondom de Slangenburg, Gaanderen, Nieuw Wehl en Wehlse Broeklanden.

De agrariërs in deze gebieden voelen zich sterk betrokken bij hun leefomgeving, waar vaak al generaties lang wordt gewoond en gewerkt. Velen maken zich zorgen over de toekomst.

Er komt veel af op de agrarische sector vanuit Europees, landelijk en provinciaal beleid. Er wordt gevraagd om nieuwe vormen van bedrijfsvoering. Productiemethoden veranderen, agrarische bedrijven worden steeds groter en het aantal actieve boeren daalt. We hebben te maken met klimaatverandering en hernieuwd besef van het natuurbelang en dat leidt weer tot de vraag om een andere manier van beheer van de gronden, gericht op ecologische waarden, biodiversiteit, vernatting of opvang van overtollig water. De noodzaak tot het opwekken van energie, maakt dat het landelijk gebied ook ruimte moet bieden aan windmolens en zonnepanelen en er is steeds meer aandacht voor diverse milieuaspecten. Het landelijk gebied staat aan de vooravond van een transformatie.

Een deel van de agrariërs pakt dit op als een nieuwe uitdaging. Anderen maken zich vooral zorgen. Er zijn zorgen over het aantal (te verwachten) stoppende agrariërs, de vrijkomende bebouwing en het risico op verpaupering. Het is noodzakelijk dat er nieuwe verdienmodellen worden ontwikkeld. Het beheer van het landelijk gebied en de kosten die dit met zich meebrengt is een aandachtspunt nu het aantal "nieuwe" gebruikers van het landelijk gebied toeneemt. De noodzaak om ook in het landelijk gebied energie op te wekken, baart de één zorgen en wordt door de ander gezien als kans. Hetzelfde geldt voor de uitbreiding van toeristische activiteiten en de behoefte van de burger om het landelijk gebied te gebruiken als uitloopgebied. Alle redenen om te bekijken hoe kan worden ingespeeld op al deze factoren en verschillende strategieën uit te stippelen, want de problematiek is niet overal hetzelfde.

De verschillende ruimteclaims lijken nu te omvangrijk voor het landelijk gebied, tenzij koppelkansen benut worden en meerdere functies dus letterlijk op één plek bij elkaar komen. Er is regie nodig om tegelijkertijd waardevol landschap te beschermen, ruimte te geven voor een optimaal gebruik van meer utilitaire gronden en de gebruikers van het landelijk gebied perspectief te bieden. Zowel de gemeente als het waterschap, de regio Achterhoek en de provincie erkennen deze opgave en denken samen na over relevante oplossingen. De gemeente heeft gesprekken gevoerd met de belangenorganisatie LTO en zal dit continueren. Het vervolg op de deelvisies en het opstellen van de omgevingsvisie zal weer gebeuren in samenwerking met alle betrokken partijen

Doelstelling van de nieuwe gesprekken is om te komen tot een goed ruimtegebruik en een antwoord te vinden op de knelpunten met respect voor bestaande kwaliteiten zoals waardevol landschap en cultuurhistorie en besef van de opgaven. Daar horen ook de ontwikkelingsperspectieven bij voor de agrariërs. Ruimte bieden aan al die verschillende wensen en mensen, betekent dat er dubbelfuncties ontstaan. Recreanten gebruiken de natuurgebieden met respect. Zonneparken blijken geschikt voor het stimuleren van biodiversiteit en lokale investeerders pikken een graantje mee. Agrarische gronden krijgen een ander beheer en/of lenen zich voor educatie en recreatie. De zogenaamde koppelkansen maken dat het Doetinchemse landelijk gebied herkenbaar blijft, dat functies zich vernieuwen, verschijningsvormen veranderen en mensen gaan samenwerken, daar waar ze eerder alleen bezig waren.

EEN BUITENGEBIED IN BALANS = EEN BUITENGEBIED WAAR FUNCTIES ELKAAR VERSTERKEN

De tijd is voorbij dat het vanzelfsprekend is dat er niet gewandeld wordt in natuurgebieden en dat bossen alleen goed zijn voor de houtopbrengst. Recreanten willen juist daar komen waar de natuur zich ontwikkelt en ze verschillende landschapsvormen kunnen ervaren. Klimaatverandering en hernieuwd besef van het natuurbelang vragen om een andere manier van beheer van de gronden, gericht op ecologische waarden, biodiversiteit, vernatting of opvang van overtollig water. De noodzaak tot het opwekken van energie, maakt dat het landelijk gebied ook ruimte moet bieden aan windmolens en zonnepanelen. Ruimte bieden aan al die verschillende wensen en mensen, betekent dat er dubbelfuncties ontstaan. Recreanten gebruiken de natuurgebieden met respect. Zonneparken blijken geschikt voor het stimuleren van biodiversiteit en lokale investeerders pikken een graantje mee. Agrarische gronden krijgen een ander beheer en/of lenen zich voor educatie en recreatie. De zogenaamde koppelkansen maken dat

het Doetinchemse landelijk gebied herkenbaar blijft door z'n verschillende landschapsvormen en cultuurhistorische relictten. Dat functies zich vernieuwen, verschijningsvormen veranderen en mensen gaan samenwerken, daar waar ze eerder alleen bezig waren.

Greephorst

De Zumpe

EEN BUITENGEBIED IN BALANS = EEN BUITENGEBIED WAAR FUNCTIES EEN EIGEN DOMEIN HEBBEN

Tegelijkertijd blijven er functies of onderdelen van functies bestaan die zich moeilijk verdragen met andere functies. Kwetsbare natuur is belangrijk voor de noodzakelijke biodiversiteit, maar is niet opgewassen tegen massatoerisme. De landbouw is onze voedselleverancier, maar gaat niet per definitie samen met ecologisch landschapsbeheer of vernatting. Productiemethoden maken dat we enorme producties draaien, maar leveren soms nadelige fijnstof of geuroverlast op. En windmolens zijn noodzakelijk om op een milieuvriendelijke manier energie op te wekken, maar werpen schaduwen en maken geluid waar niet iedereen op zit te wachten.

Soms kan het ruimteprimaat naar één bepaald gebruik toegaan, al dan niet met een kleine nevenfunctie. Bijvoorbeeld als de plek zich nergens anders echt goed voor leent. Als de opgewekte energie zich te ver weg bevindt van het verdeelstation, als er geen cultuurhistorische waarden zijn, als er geen of juist teveel mensen wonen, het een te grote investering is om tot natuurontwikkeling over te gaan, of de bodem zich niet leent voor vernatting. Maar dat moet dan ook duidelijk zijn en er moet voldoende draagvlak zijn om volmondig te kiezen voor die ene bestemming. Het kiezen voor enkelvoudig, dubbel of meervoudig gebruik van een gebied is

maatwerk en gaat samen met het oplossen van problemen, zoals geuroverlast, te grote of juist te kleine kavels op een bepaalde plek, verdroging, lege stallen en ga zo maar door. En soms kan het nodig zijn om te bepalen dat een functie eindig is. Dat hij zich niet (meer) laat combineren met andere functies of gewijzigde omstandigheden.

Wehl

EEN BUITENGEBIED IN BALANS = EEN BUITENGEBIED DAT COMMUNICEERT MET STAD EN DORP

De gemeente Doetinchem is een fraaie samenstelling van bebouwd en onbebouwd gebied. Het landelijk gebied kan niet los gezien worden van de dorpen, kleinere kernen en de stad. Het is in feite het uitloopgebied voor de mensen die binnen de bebouwde kom wonen. Het gebied waar een fietstocht, huifkartocht of natuurwandeling kan worden gemaakt. En waar rust en ontspanning heerst en waar op korte afstand van heel verschillende landschappen genoten kan worden. Waar bijzondere gebouwen staan zoals kasteel de Slangenborg, molens en een aantal fraaie boerderijen. Maar het is ook een gebied waar voedsel wordt geproduceerd. Verse groenten, eieren bij de boer. Biologisch geteeld voedsel eten, het is gewoon en wordt steeds gewoner.

Er is sprake van wederkerigheid, want daar waar de stedeling blij is met het landelijk gebied, levert diezelfde stedeling de bewoner van het landelijk gebied verdiencapaciteit op. Het landelijk gebied leent zich ook voor bepaalde opgaven die in stad en dorp niet haalbaar zijn. In het landelijk gebied is het eenvoudiger om een groter groenareaal aan te leggen, bij voorkeur met natuurwaarden en geschikt om effecten van de klimaatverandering op te vangen. En grondeigenaren kunnen soms met hulp van subsidies de eerste stappen zetten naar een functieverandering van hun gronden naar natuur.

Om ambities op het vlak van duurzaamheid te halen, zijn we voor een deel ook aangewezen op het landelijk gebied. Gewoonweg omdat niet alles past in de stad. Tegelijkertijd is dat geen vanzelfsprekendheid voor de bewoner van het landelijk gebied. Het is belangrijk om lusten en lasten over en weer te delen. En waar het mogelijk is ook verdiencapaciteit te creëren. De recent tot stand gekomen Regionale Energie Strategie Achterhoek (RES) biedt kansen op dit punt. Er wordt gewerkt aan een overeenkomst waarin wordt vastgelegd dat lokale participanten in zonnepanelenprojecten voor 50 procent meedelen in de opbrengst. Iets wat binnen bestaand Doetinchems beleid ook al mogelijk was.

EEN BUITENGEBIED IN BALANS = MAAK JE SAMEN

Terwijl samenwerking in de binnenstad zo belangrijk is omdat er veel mensen dicht op elkaar wonen, is samenwerking in het landelijk gebied belangrijk omdat het gebied zich leent voor veel functies die zich niet allemaal evengoed tot elkaar verhouden. Soms moeten tradities worden doorbroken om nieuwe dingen te kunnen doen en dat gaat niet zo maar vanzelf. Soms komen zelfs de inkomens van partijen in gedrang. Alle redenen om heel serieus met alle spelers in het landelijk gebied om de tafel te gaan met als doel keuzes te maken en te komen tot een landelijk gebied in balans.

De gemeente wil het gesprek graag faciliteren, maar doet dat niet alleen. Het waterschap Rijn en IJssel, Staatsbosbeheer, de provincie Gelderland, maar ook LTO, natuurorganisaties en recreatienetwerken zijn partijen die iets vinden en invloed hebben op dat wat er gebeurt in het landelijk gebied.

Vanuit het rijk wordt er aangedrongen op een natuur inclusieve landbouw. Tegelijkertijd zijn er nog veel rijksregels die dat bemoeilijken. Een systeemverandering kan alleen plaats vinden als alle neuzen dezelfde kant op staan. Is dat eenmaal voor elkaar,

dan kan er ook gezamenlijk worden opgetreden bij het binnenhalen van subsidies of andere lobby activiteiten. In ons huidige beleid stellen wij dat het afhankelijk is van initiatieven en van de behoefte aan energie waar energie opgewekt gaat worden. We streven naar meervoudig ruimtegebruik en moedigen koppeling met andere ontwikkelingen aan. Lokaal eigendom en medezeggenschap bij energieopwekking vinden we belangrijk. Op die manier kunnen de lusten zoveel mogelijk terecht komen op plekken waar de lasten worden ervaren.

Inmiddels weten we dat er met name in het landelijk gebied zoveel verschillende belangen zijn dat initiatieven voor energieopwekking lastig van de grond komen. Tegelijkertijd zien we dat er soms initiatieven worden ingediend voor het gebruik van gronden voor energieopwekking die ook als waardevol landschap worden beschouwd. We zijn blij dat er nu op regionaal niveau uitspraken zijn gedaan en denken vanuit die basis het gesprek te kunnen voeren met bewoners en gebruikers van het landelijk gebied.

Wehlse Broeklanden

KANSEN EN DILEMMA'S

In deze omgevingsagenda hebben we het landelijk gebied als aparte opgave benaderd en is er ook een themabeschrijving opgenomen over het landelijk gebied. Op deze kansenkaart is visueel inzichtelijk gemaakt wat de veelheid aan bestaande kwaliteiten, opgaven en dilemma's is in het buitengebied, te weten agrarisch productielandschap, natuur, klimaat en energie. Om de inzichtelijkheid te vergroten zijn deze lagen ook afzonderlijk toegevoegd. Te zien is dat voor de nieuwe opgaven nog geen specifieke locaties zijn gedefinieerd, met uitzondering van het thema windenergie, dit conform het raadsbesluit RES 1.0.

KANSENKAART

LANDELIJK GEBIED IN BALANS

Natuur

- Koesteren
Natuurlandschap
- Koesteren
Waardevol landschap

Productielandschap

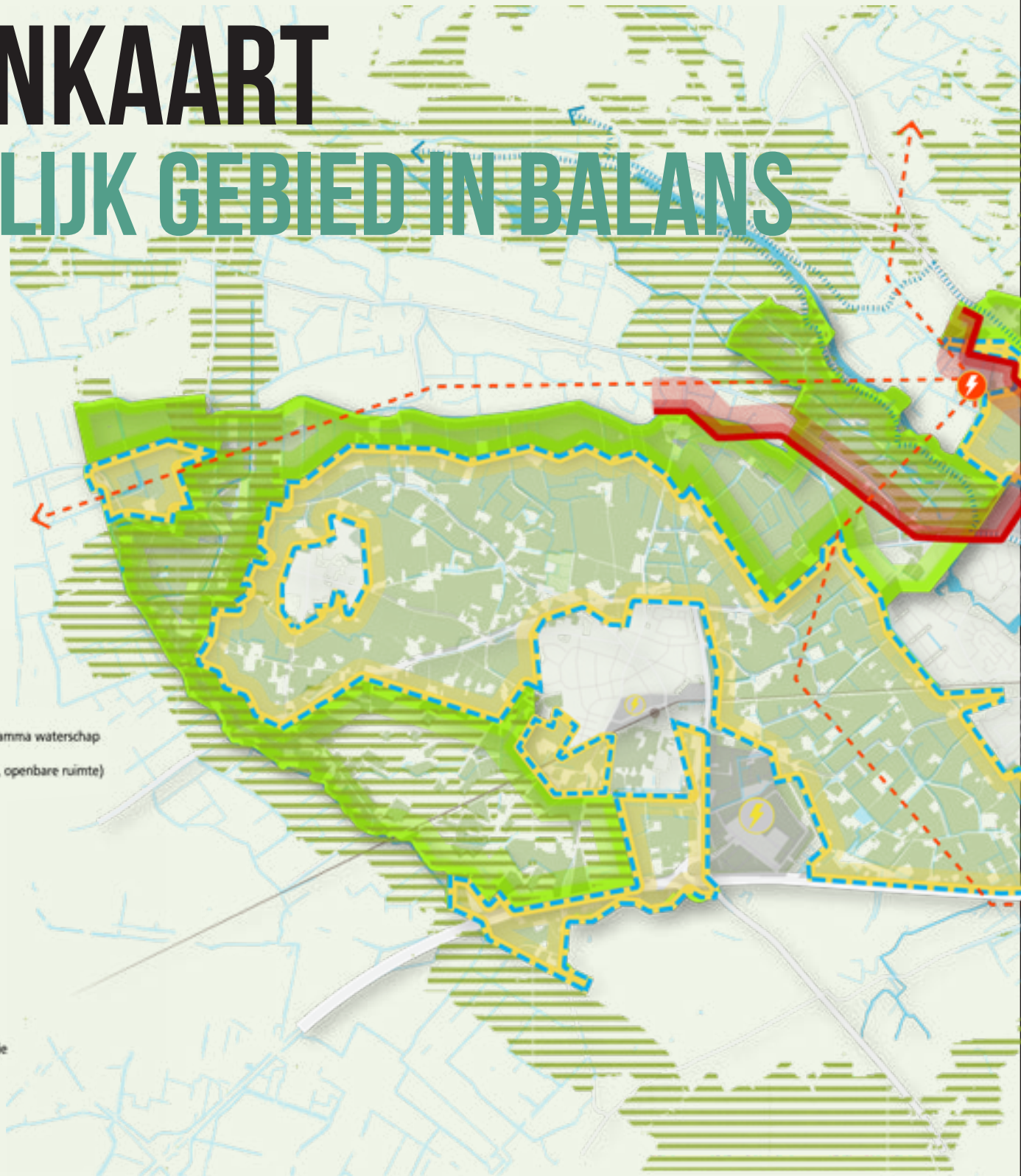
- Toekomstbestendig
Productielandschap

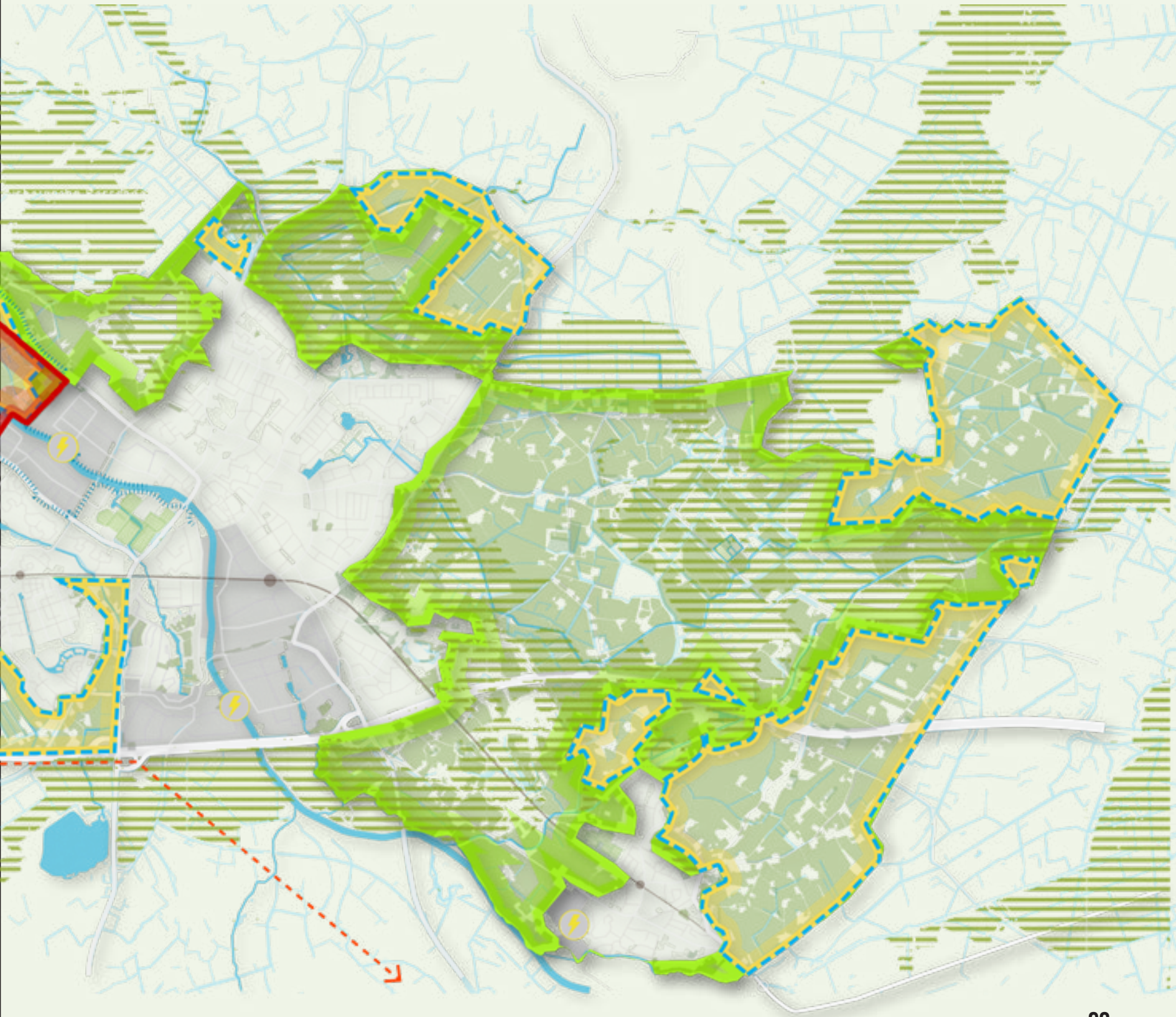
Klimaatadaptief landschap

- Zoekgebied klimaatadaptatie
- Meekoppelkans: dijkversterkingsprogramma waterschap
- Bedrijventerreinen vergroenen (Daken, openbare ruimte)
- Klimaatadaptatief bebouwd gebied

Energielandschap

- Potentieel energielandschap
- Bedrijventerreinen als energiebron
- 380 kv lijn/station (indicatief)
- Benutten daken voor opwekking energie
(max 10% totale vraag)
- Zoekgebied windenergie

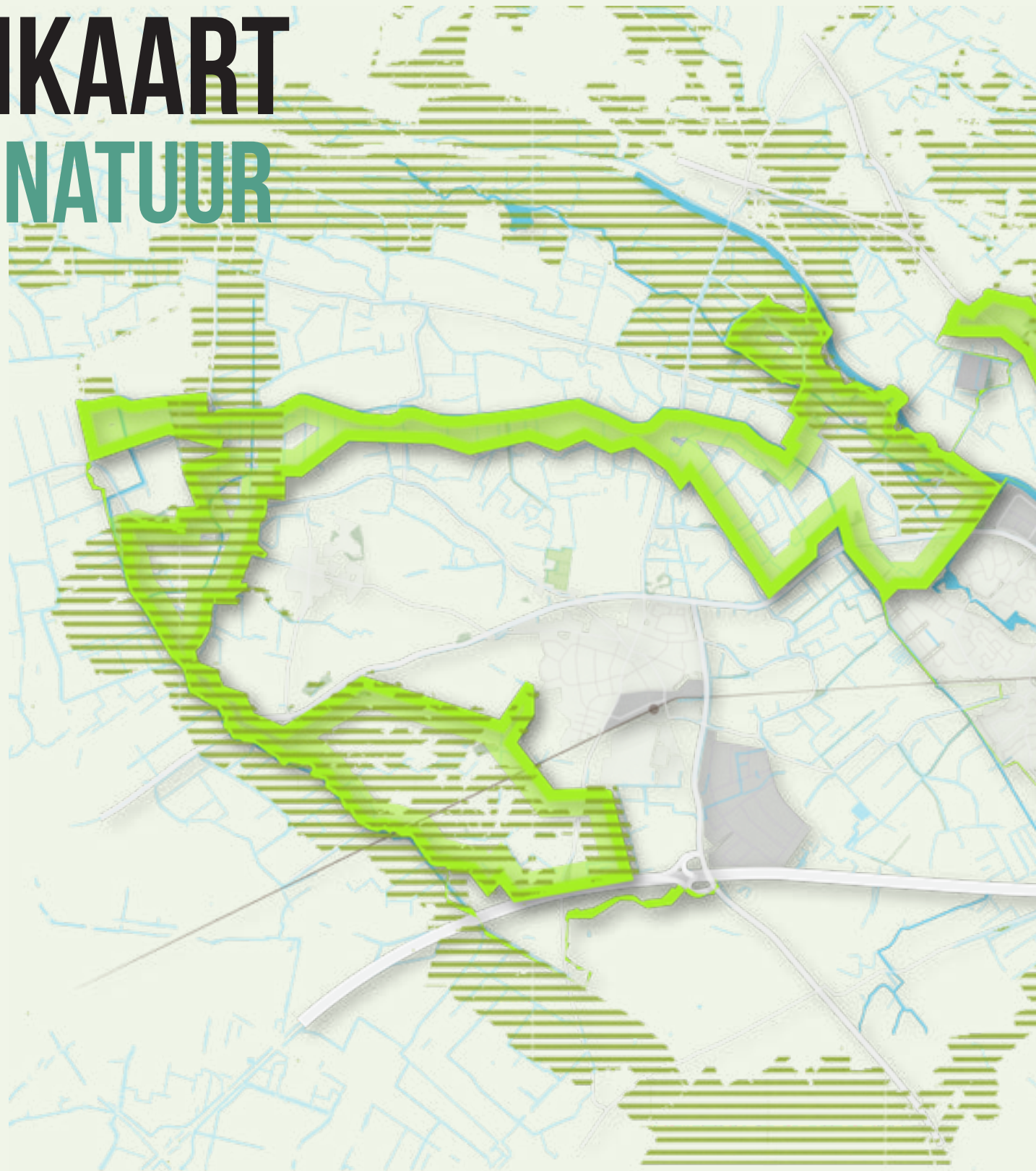

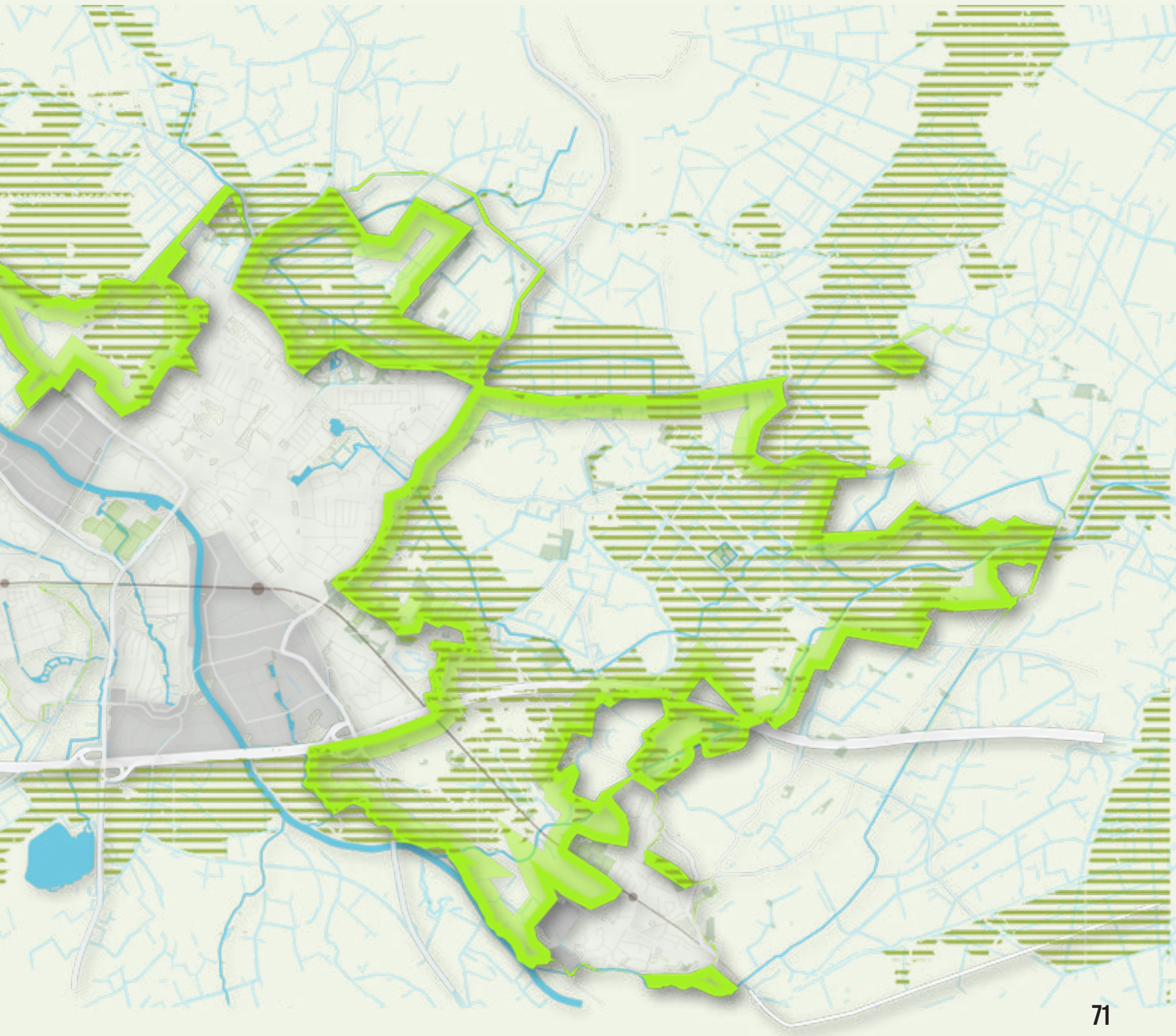

LAGENKAART LAAG NATUUR

Natuur

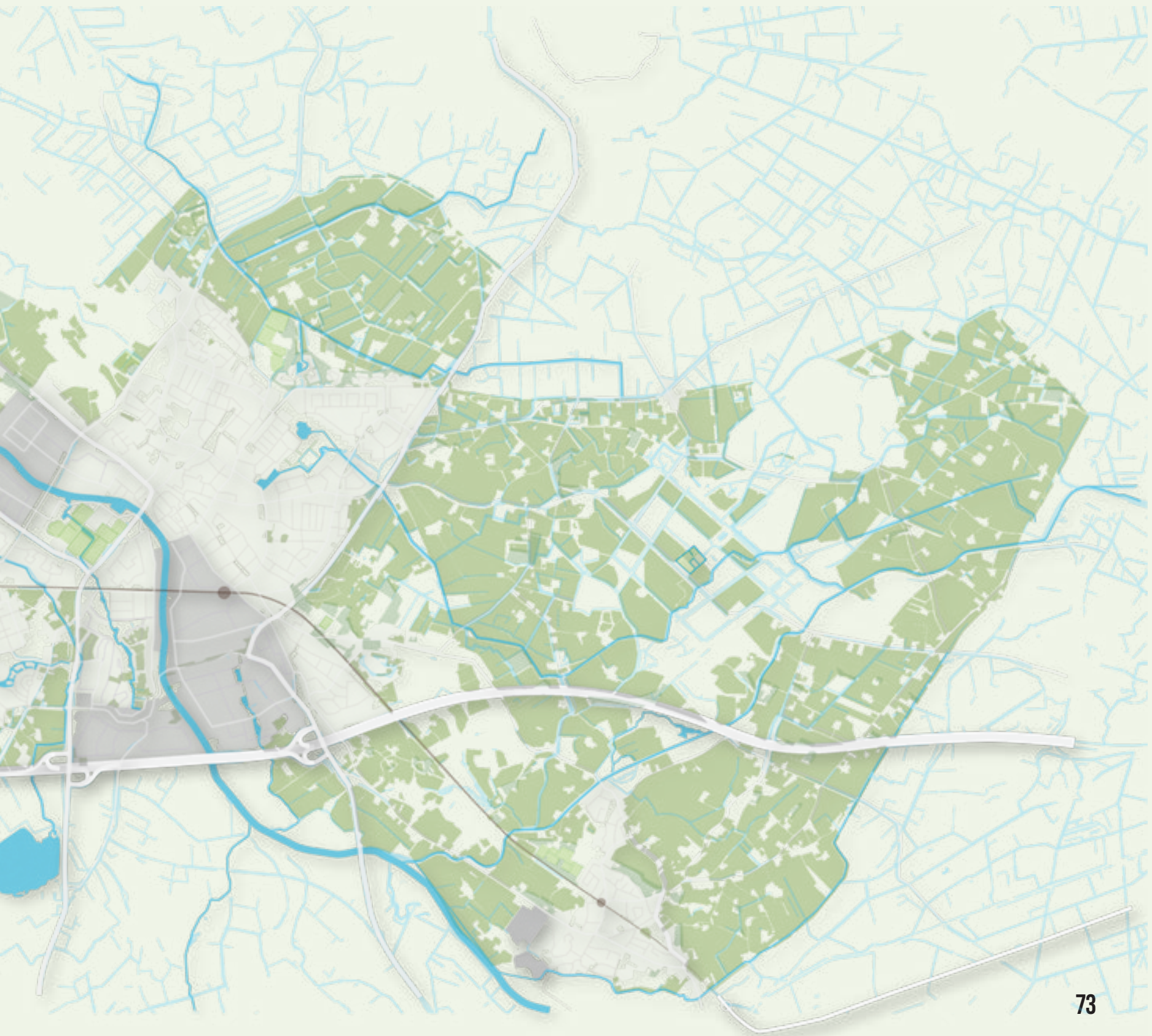
- Koesteren
Natuurlijk landschap
- Koesteren
Waardevol landschap

LAGENKAART LAAG PRODUCTIELANDSCHAP

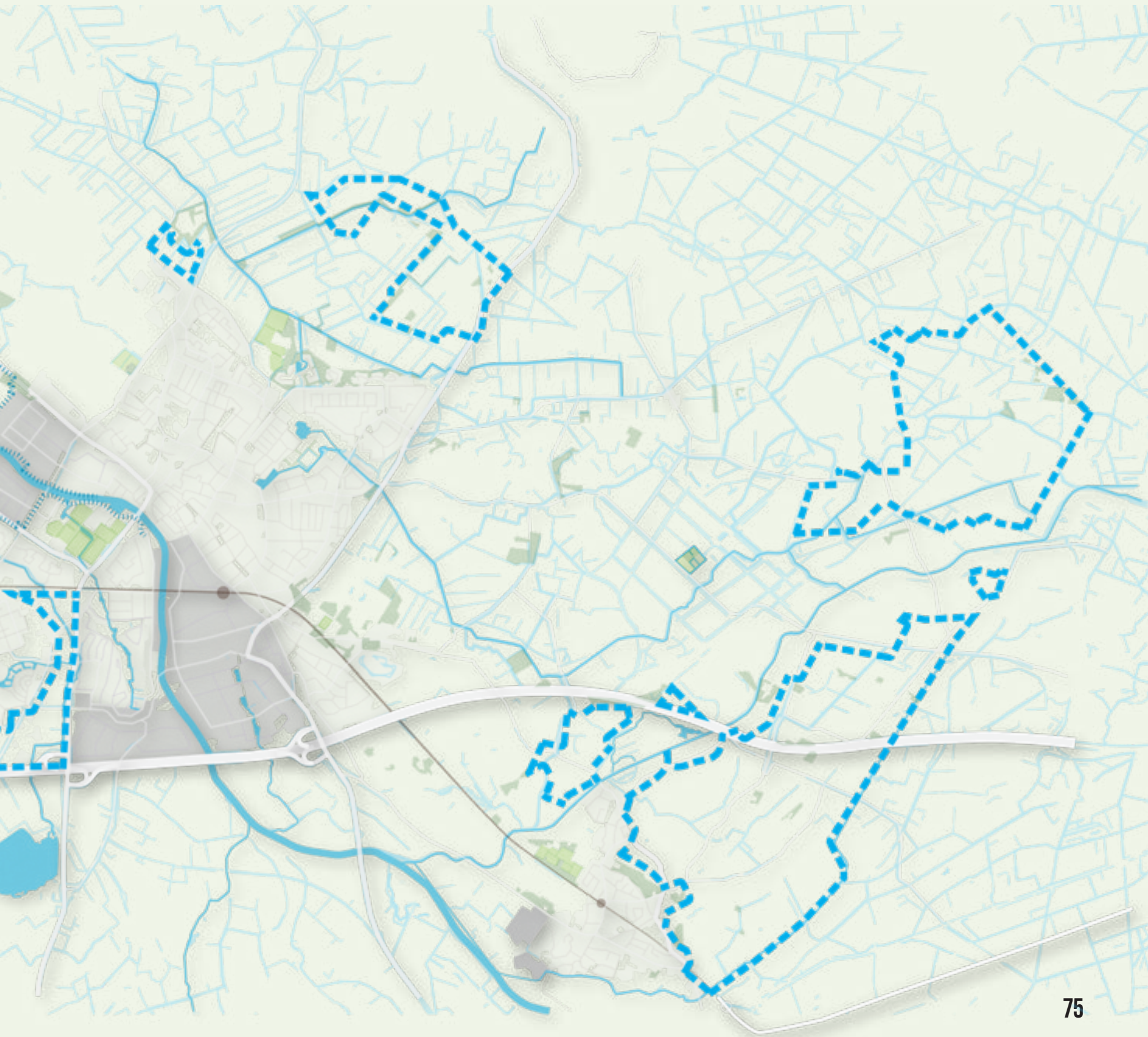
Productielandschap
■ Toekomstbestendig
Productielandschap

LAGENKAART LAAG KLIMAATADAPTIEF

Klimaatadaptief landschap

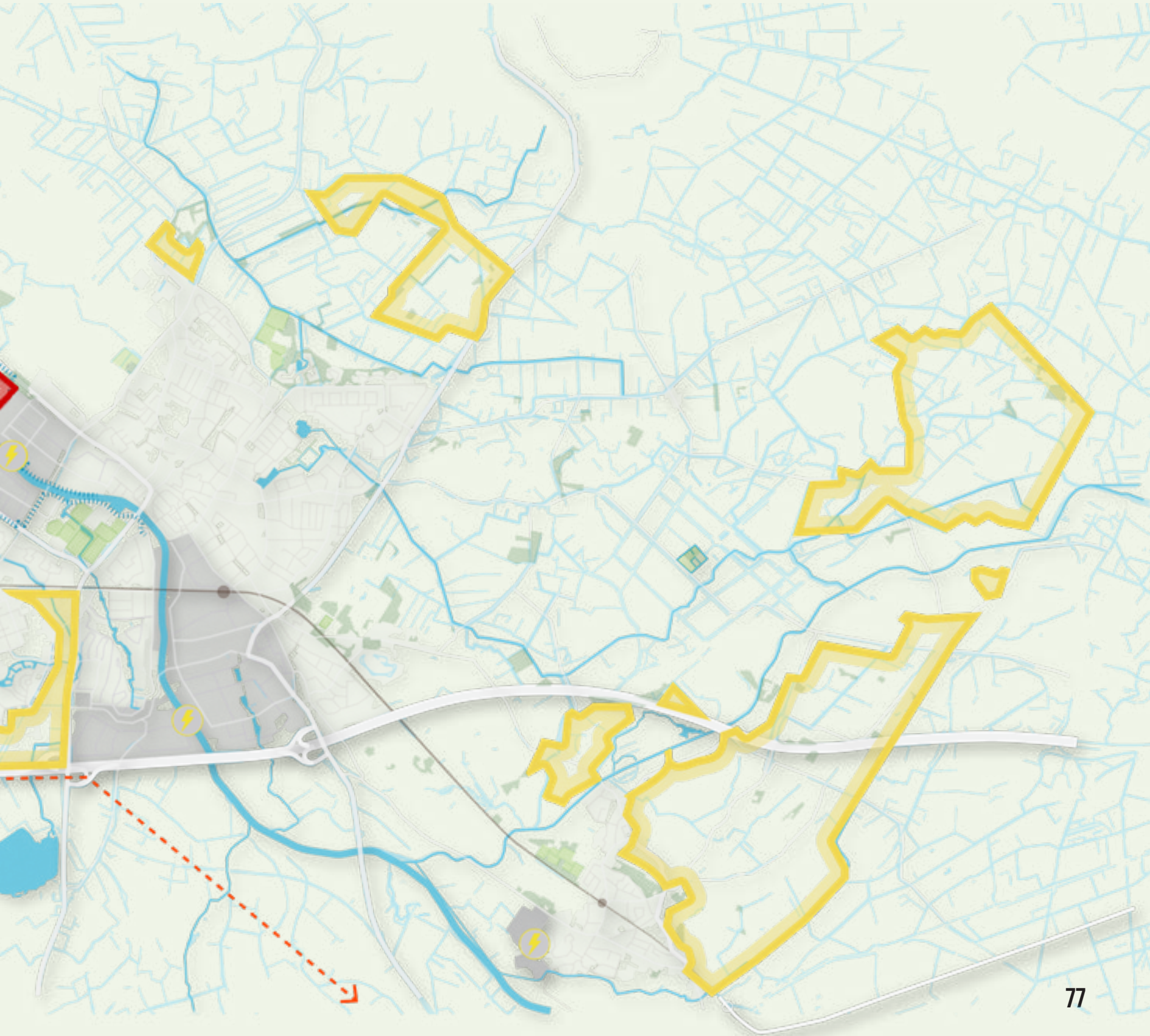
- Zoekgebied klimaatadaptatie
- Meekoppelkans: dijkversterkingsprogramma waterschap
- Bedrijventerreinen vergroenen (Daken, openbare ruimte)
- Klimaatadaptatief bebouwd gebied

LAGENKAART LAAG ENERGIELANDSCHAP

Energielandschap

- Potentieel energielandschap
- Bedrijventerreinen als energiebron
- 380 kv lijn/station (indicatief)
- Benutten daken voor opwekking energie (max 10% totale vraag)
- Zoekgebied windenergie

DOETINCHEM WOONGEMEENTE VOOR IEDEREEN

De grootste opgave waar Doetinchem de komende decennia voor staat is het transformeren, verduurzamen en energieneutraal maken van de bestaande woningvoorraad en alle utiliteitsbouw. Daarnaast heeft de gemeente Doetinchem de ambitie om Doetinchem nog nadrukkelijker te positioneren als centrumgemeente en door te groeien naar 70.000 inwoners in 2036. Dit biedt kansen. Verschillende trends en ontwikkelingen leiden tot een toenemende behoefte aan woningen. Als Doetinchem er in slaagt om verschillende doelgroepen aan te trekken, dan kan groei eventuele negatieve effecten van de vergrijzing tegengaan. De groei moet er voor zorgen dat Doetinchem een vitale gemeente blijft waar mensen willen wonen, werken en recreëren.

Doetinchem heeft een prima uitgangspositie om te kunnen groeien. Een sterke economie, hoge welvaartscores en goede voorzieningen. Niet voor niets spreken inwoners zich al jaren positief uit over hun woonomgeving. Eén van de kernkwaliteiten als we het over de fysieke leefomgeving hebben is de groene uitstraling, ook weer sterk gevarieerd door de eigenschappen van het onderliggende landschap. Andere belangrijke kenmerken van de gemeente zijn de dorpse trekken van de stad Doetinchem, de band met de Achterhoek, de onderlinge saamhorigheid en betrokkenheid in de dorpen en wijken en het sterke verenigingsleven, persoonlijk en gezellig.

Momenteel staat de bouw van kleine en grotere projecten op stapel, maar de autonome groei van Doetinchem is onvoldoende om in 2036 naar 70.000 inwoners toe te groeien. Er bestaat een wens om vooral die nieuwe inwoners aan te trekken die een bijdrage leveren aan de sociale en economische vitaliteit van de gemeente: starters en

jonge gezinnen. Er zal ruimte gemaakt moeten worden voor meer nieuwe woningen. In eerste instantie binnen de grenzen van de bebouwde kom: op braakliggende terreinen, plaatsen waar een herstructurering nodig is of waar structureel sprake is van leegstand. Maar er zal ook anders gebouwd moeten worden om binnen die grenzen te blijven. Meer in de hoogte of in kleinere eenheden. Omdat er vraag zal blijven bestaan naar grondgebonden woningen, is het niet uitgesloten dat er vervolgens ook buiten de bebouwde kom moet worden gekeken. Doetinchem wil immers ook gezinnen met kinderen aantrekken.

De coronacrisis heeft ervoor gezorgd dat thuiswerken terrein wint waardoor er nog meer vraag is naar een groene woonomgeving dan voorheen. Het is van belang dat het voorzieningenniveau passend blijft bij het groeiende aantal inwoners en omgekeerd. Mensen wonen prettig in een groene, gezonde omgeving met in de nabijheid de meest noodzakelijke voorzieningen en op niet al te grote afstand de voorzieningen die het leven nog aantrekkelijker maken, zoals de schouwburg, de bibliotheek, het zwembad, de weekmarkt en het fietspad met een verbinding naar het omliggende landschap. Maatregelen voor energiebesparing, energieopwekking, klimaatadaptatie, bodembeheer inclusief de zorg voor het archeologisch erfgoed zorgen voor een groot ruimtebeslag. De gewenste toename van het aantal woningen vraagt om een uitgekende strategie waarbij koppelkansen het trefwoord is. Het bij elkaar brengen van verschillende kwaliteiten en opgaven. Binnen deze context is de grootste uitdaging om de verduurzaming van de bestaande bouw te combineren met alle andere ambities op het gebied van de fysieke leefomgeving.

WONEN IN DOETINCHEM = WONEN IN KWALITEIT

Met het vaststellen van de woningbouwstrategie 2019 is er een beweging gemaakt van de focus op kwantiteit naar de focus op kwaliteit van woningen en woonomstandigheden. Onder het motto "de juiste woning voor de juiste mensen op de juiste plaats", worden keuzes gemaakt bij de woningbouwprogrammering. We bouwen naar behoefte en we stimuleren ontwikkelaars te kiezen voor locaties die zich het beste lenen voor woningbouw. Waar de omgeving de nodige kwaliteiten biedt.

Circulariteit, duurzaamheid en flexibiliteit zijn sleutelbegrippen bij nieuwbouw. We hanteren hierbij de rijksnormen. Daarbij is de omgeving voldoende groen en geeft aanleiding tot ontspanning en ontmoeting. Bij het opzetten van nieuwe woningbouwlocaties is aandacht voor de aanwezigheid of mogelijkheid tot het aanpassen van een goede verkeersinfrastructuur, zodat de inwoner zich zowel binnen als buiten Doetinchem op een prettige manier kan bewegen.

We gaan voor duurzame mobiliteit en zetten dus in op meer gebruik van duurzame vervoersmiddelen zoals de

fiets. We organiseren een laadinfrastructuur en stimuleren deelvervoer zodat bewoners zo min mogelijk last hebben van het auto- en vrachtverkeer. In het centrum van de stad Doetinchem stimuleren we ondergronds parkeren.

Om alle voordelen van groen te kunnen benutten proberen we een aaneengesloten netwerk te maken. Deze groenstructuur vormt de verbinding

tussen natuurgebieden, het agrarisch landschap en de stad en dorpen. In stedelijk gebied en dorpskernen is het niet zo eenvoudig om een dicht groennetwerk aan te leggen. Daar is het dan ook van belang dat we voldoende groen binnen loopafstand van woningen hebben. Dat kan een toegang tot het buitengebied zijn, of een park.

De Hoop

WONEN IN DOETINGHEM = DUURZAAM

Het Klimaatakkoord en het Akkoord van Groenlo stelt stevige ambities vast om te komen tot een grote reductie van CO2 besparing in 2030 en 2050. Dit brengt met zich mee dat voor onze bestaande bouw een andere warmteoplossing moet worden gevonden (aardgasloos) waarbij inzet op energiebesparing een voorwaarde is. Daarnaast maakt ons veranderend klimaat dat onze bebouwde omgeving meer klimaatbestendig moet worden gemaakt. Naast de energie- en klimaatvraagstukken hebben we te maken met de transformatie richting een circulaire economie onder andere vanwege de eindigheid van grondstoffen. Zowel in de bestaande bouw als in nieuwbouw biedt dit uitdagingen.

WONEN IN DOETINGHEM = JE OMRINGEN MET DIVERSITEIT

Doetinchem kenmerkt zich door variatie. Je kunt in de stad wonen, in een dorp of in het buitengebied. In de nabijheid van bos, landbouwgebied of de rivier, waarbij de bossen en natuur boven en onder de rivier ook nog sterk van elkaar verschillen. Doetinchem is in trek als woongemeente, maar ook als vestigingsplaats voor bedrijven. Er is daardoor een ruim aanbod aan economische activiteiten. De bouwstijlen en bouwleeftijden binnen de gemeente variëren sterk van elkaar en er is hier en daar interessante architectuur. De gemeente faciliteert het experiment en staat open voor nieuwe manieren voor duurzaam bouwen. Het regionaal belang van Doetinchem als centrumgemeente vraagt om een goed aanbod van onderwijs, aanwezigheid van zogenaamde broedplaatsen, leer/

werktrajecten en logische verbindingen tussen onderwijs en bedrijfsleven. Dit maakt dat Doetinchem jongeren iets te bieden heeft. Bekend is dat groen in de directe woonomgeving van belangrijke waarde is voor leefbaarheid van een wijk en de gezondheid van haar inwoners. Het vertaalt zich onder meer in een aantrekkelijke omgeving voor sport, spel, recreatie, natuurbeleving, bewoning of meer specifiek gebruik. Door haar ligging, boven en onder de rivier, is de ondergrond en groeiplaats van Doetinchem divers, het landschap wisselend en telkens weer karakteristiek en de beplanting dus ook. Doetinchem stimuleert de biodiversiteit.

WONEN IN DOETINCHEM = VEILIG, GEZOND EN VERTROUWD

Het wonen in Doetinchem voelt goed en dat heeft te maken met verschillende aspecten. Het cultuurhistorisch erfgoed van de gemeente vormt de zichtbare en tastbare overblijfselen van de ontstaansgeschiedenis van Doetinchem en levert een belangrijke bijdrage aan het karakter van onze leefomgeving. We voelen ons verbonden met de plek waar we wonen.

Wij vinden het belangrijk dat mobiliteit en bereikbaarheid ten dienste staan van de samenleving. Wij zorgen er voor dat de daarvoor benodigde infrastructuur voor de hele gemeente kwalitatief en kwantitatief op orde is. Veiligheid staat daarbij voorop. Doorgaand verkeer maakt gebruik van het hoofdverkeersnetwerk zodat wijken voornamelijk bestemmingsverkeer hebben. De aanwezigheid van verkeer heeft invloed op de beleving van onze gemeente. Daar waar de verkeerdruk te hoog is, neemt de gemeente klachten serieus. Daar waar ingrijpende aanpassingen nodig zijn, wordt in samenspraak met de inwoners van Doetinchem bekeken wat de mogelijkheden zijn.

Onze omgeving is veilig. We voldoen op dit moment nagenoeg aan alle normen op de verschillende milieunderdelen, maar nemen geluiden uit de samenleving serieus en onderzoeken zelf ook of en zo ja wat de reële milieuhinder is binnen onze gemeente en wat we er –zo nodig - aan kunnen doen. Denk dan aan geluidshinder of overlast door fijnstof of geur.

In Doetinchem krijgen we als gevolg van de klimaatverandering te maken met toenemende hittestress, verdroging, wateroverlast en watertekorten. We gaan een 'basisveiligheidsniveau' ontwikkelen, waar alle nieuwbouw en herinrichtingen aan moeten voldoen.

Varsseveldseweg

WONEN IN DOETINCHEM = SAMEN BOUWEN AAN EEN MOOIE GEMEENTE

De gemeente stelt ambities vast in een omgevingsagenda, maar kan deze niet alleen realiseren. Doetinchem heeft zich ontwikkeld van een beheer- naar ontwikkelgemeente en het woord zegt het al. Er wordt veel ontwikkeld en dat gebeurt zeker niet alleen door de overheid. De gemeente probeert heldere kaders te scheppen zodat ontwikkelaars weten waar ze aan toe zijn. De kanskaarten bij de omgevingsagenda moeten het kader ondersteunen. Op de kanskaart voor het thema Doetinchem woongemeente, staan zowel de reeds geplande bouwprojecten ingetekend als de plekken waar kansen liggen om fijn te wonen. We denken aan plekken waar één of meer bijzondere kwaliteiten voorhanden zijn, zoals de nabijheid van een aantrekkelijk landschap of een gebouwd monument. Het is van belang om deze plekken te onderzoeken op hun geschiktheid voor de bouw van nieuwe woningen en bouwplannen. Ieder doet dat in zijn of haar eigen rol. Is de bereikbaarheid in orde of goed te regelen, leent de bodem zich voor het plan, hoe zit het met de beeldkwaliteit en de inbedding door het groen, etc. Door onze voorkeursplekken op de kaart te zetten als kans, leggen we geen blokkades op, maar geven we wel onze denkrichting mee met een ruimtelijke vertaling. We zien het dan ook als onze taak om initiatieven die voor deze plekken worden ingediend met een welwillend oog te toetsen. Het einddoel van onze inzet: de juiste woning voor de juiste mensen op de juiste plaats.

Kinderen tekenen speelplek voor park Veentjes

Bij complexe woningbouwprojecten moeten we een integrale afweging maken tussen tal van disciplines zoals cultuurhistorie, klimaat, verkeer, milieu en dergelijke. We investeren onze tijd en aandacht in de zoektocht om tot een project te komen dat past in z'n omgeving, maar vragen ook de nodige inzet en motivatie van de ontwikkelende partij om te komen tot een project met maatschappelijke meerwaarde.

Om de tevredenheid van inwoners over hun woonomstandigheden meetbaar te maken, vindt er vierjaarlijks een woonwensenonderzoek plaats. We gebruiken die informatie ook om tot een goed woningbouwbeleid te komen. Wij zetten in op een inclusieve samenleving en stimuleren mensen uit alle leeftijdscategorieën en doelgroepen om mee te doen en dus ook na te denken over hun woonomgeving. Uiteindelijk is het onze rol om bewonerswensen om te zetten in beleid en die weer planologisch te vertalen.

KANSENKAART

WOONGEMEENTE VOOR IEDEREEN

 Kansen voor bouwen binnen de bebouwde kom met kernkwaliteit erfgoed en landschap

- 1 Nieuw wehl
- 2 Wehl Fokkenkamp
- 3 Langerak
- 4 Den Ooijman
- 5 Kruisberg / Slingeland
- 6 Kruisberg
- 7 Noordelijke wijken / Palet
- 8 Noordelijke wijken / Ludger
- 9 Noordelijke wijken / Overstegen
- 10 Noordelijke wijken / Beethovenlaan
- 11 Veentjes
- 12 Centrum Doetinchem
- 13 Oude IJsselover
- 14 Stationsgebied
- 15 Gaanderij

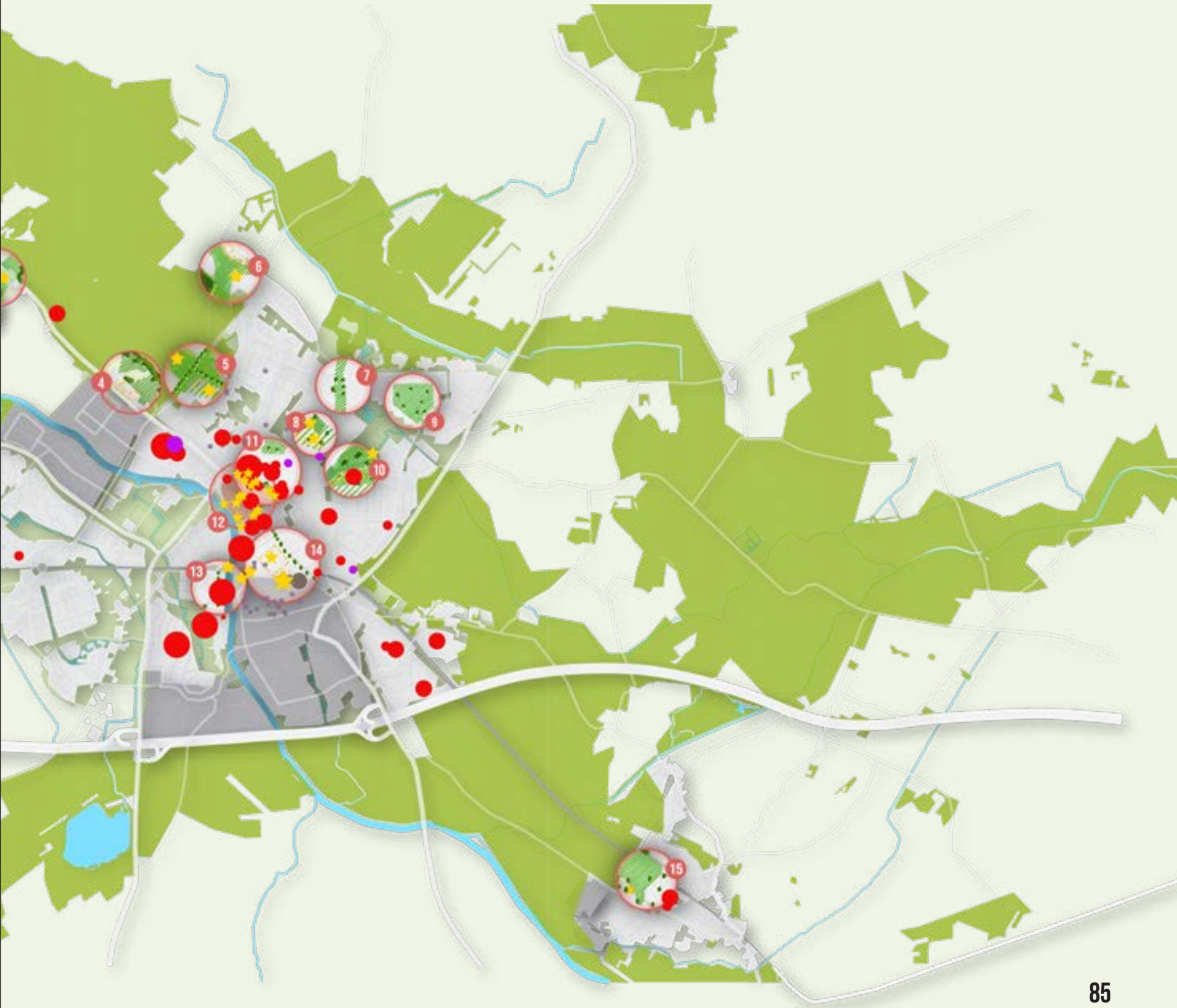
Bestaande bouwprojecten

- Nieuwbouwproject 1-9 woningen
- Nieuwbouwproject 10-99 woningen
- Nieuwbouwproject 100+ woningen
- Nieuwbouwproject zorgwoningen

Legenda

- Grote landschappen: Gelders natuurnetwerk, bos & waardevol landschap
- Markant erfgoed
- Leegstand nabij kansgebied

COLOFON

Uitgave: November 2021

Opdrachtgever: Burgemeester en Wethouders gemeente Doetinchem

Teksten: Gemeente Doetinchem

Vormgeving & illustraties:

STUDIO
VLOEISTOF

BVR Adviseurs Ruimtelijke Ontwikkeling & Studio Vloeistof

Quotes: een selectie van de uitspraken van inwoners, ondernemers en jongeren tijdens de (online) Doetinchemse Toekomst3Daagse, 9 tot en met 11 juni 2021, genoteerd door Tessa Baars.

Eindredactie: Gemeente Doetinchem

gemeente **[gD]** Doetinchem

gemeente [gD] Doetinchem